

DWUTYGODNIK MIEJSKI

KRAKÓW.**PL**

Nr 18 (124), 6 listopada 2013

egzemplarz bezpłatny, ISSN 1898-9039

Kraków Miastem Literatury!

Zaszczytny tytuł od UNESCO

**Dla Krakowa wszystko,
co najlepsze**

Rozmowa z krakowską pisarką Bogną Ziembicką

**Lekcje
Śpiewania**

Święto każdego mieszkańca

KRK

NIEDZIELE DLA TAŃCA

Sundays for Dance

Balet Dworski „Cracovia Danza” w Teatrze Ludowym

© J. van de Pavert

20.10.2013 godz. 17.00

Sobieski i Marysieńka

© J. van de Pavert

17.11.2013 godz. 17.00

Alla Polacca

© Ferenczyński

15.12.2013 godz. 17.00

Balet o kawie do muzyki J. S. Bacha

Teatr Ludowy (os. Teatralne 34, Kraków) / Duża Scena

Bilety: 35 zł (N), 25 zł (U)

więcej na: www.cracoviadanza.pl

Kasy Biletowe Teatru Ludowego:
Duża Scena, os. Teatralne 34, tel. 12 68 02 116
Scena Pod Ratuszem, Rynek Główny 1, tel. 12 421 50 16
Biuro Obsługi Widzów, os. Teatralne 23, tel. 12 68 02 112, 113
e-mail: rezerwacja@ludowy.pl

Biuro Baletu Dworskiego „Cracovia Danza”
pl. Na Groblach 7
tel. 12 421 08 36, kom. 604 969 775
e-mail: cracoviadanza@cracoviadanza.pl
lub promocja@cracoviadanza.pl

Patronat Honorowy: Prezydent Miasta Krakowa Jacek Majchrowski

Proj.: Anna Bodzjak, Fot.: Ilya van de Pavert, Tomasz Korczyński

Wszystkie odsłony tańca

Co można pokazać za pomocą tańca? Wszystko, ale najlepiej przekonać się o tym samemu. Już po raz 22. w Nowohuckim Centrum Kultury odbędą się Krakowskie Spotkania Baletoffowe. Przez trzy dni na scenie głównej i w przestrzeni NCK zobaczymy pięć wyjątkowych spektakli, które opowiedzą o miłości, przeniosą nas do czasów dzieciństwa lub pokażą, czym grozi zamknięcie w wirtualnym świecie. – Tak naprawdę każdy widz z tych przedstawień może wynieść coś innego i opowiedzieć na ich podstawie własną, nową historię – przekonuje Katarzyna Paśko z NCK, koordynatorka Krakowskich Spotkań Baletoffowych. Jak tłumaczy, już sama nawa wydarzenia ma zwrócić uwagę na różnorodność przekazu, bo w ramach festiwalu będzie można zobaczyć nie tylko klasyczny balet, ale także taniec współczesny lub z elementami ludowymi. Różne formy, techniki, tematy i zespoły mają w sumie dać obraz tańca w wielu odsłonach, z całym bogactwem środków, z oryginalnością, dynamiką i ekspresją, tak żeby jak najsilniej oddziaływać na widza, jego zmysły i emocje.

Celem nadrzędnym festiwalu jest wspieranie twórczości tancerzy, artystów i choreografów, jak również umożliwienie im spotkania z szerszą publicznością. Dzięki zaproszeniu zespołów z Czech, Słowacji i Węgier pojawiła się możliwość konfrontacji doświadczeń artystycznych tancerzy pochodzących z różnych kultur. Przy okazji warto dodać, że projekt realizowany jest dzięki wsparciu Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego. Impreza w ciągu lat zdobyła już na stałe serca widzów, ale oczywi-

ście cały czas do grona jej odbiorców, dołączają nowi. W sumie nowohuckie wydarzenie może obejrzeć nawet 2 tys. widzów.

Co zobaczymy w NCK:

- 29 listopada: Teatr Tańca DF „Truskawkowa 8”; Teatr Tańca BRALEN (Słowacja) „Nádej” (godz. 19.00)
  - 30 listopada: Zadám Company (Węgry) „Profil”; Krakowska Akademia Tańca „music&movement” (godz. 19.00)
  - 1 grudnia: Teatr Tańca MAXIMVS (Czechy) „Quod sumus hoc eritis”; „Sama”; „Yamahá”; „Dolcenera”; Krakowski Teatr Tańca „Poliamoria” (godz. 19.00)
- Imprezy towarzyszące: Krzysztof Lewiński „Ruch” – wystawa fotografii; KONTRAKCJA II Krakowskie O-twarte N-owe T-aneiczne Akcje i Reakcje (konkurs dla dzieci i młodzieży, należących do zespołów tańca współczesnego, a także dla instruktorów, którzy chcą rozwijać swe umiejętności) oraz warsztaty taneczne. Bilety: 20 zł (każdy dzień). Zamówienia i informacje, tel. 517 248 619, 12 644-24-81, e-mail: rezerwacja@nck.krakow.pl

Redakcja KRAKOWA.PL

foto: Krzysztof Lewiński

KONKURS

W ostatnim numerze KRAKOWA.PL zadaliśmy następujące pytania: 1. Jaka powierzchnia Krakowa pokryta jest planami zagospodarowania? 2. Jaka konferencja odbywała się w październiku w krakowskich Łagiewnikach? Prawidłowe odpowiedzi to: 1. Ponad 46 proc. Krakowa ma miejscowe plany zagospodarowania. 2. W krakowskich Łagiewnikach odbyła się konferencja pn. „Turystyka religijna jako element integracji międzykulturowej”. Zwycięzcy w naszym konkursie: Anna Bańbuła, Mateusz Kacz-

marek Michał Czarny otrzymają podwójne wejściówki do wszystkich oddziałów MHK na wystawy stałe i czasowe. A oto najnowsze pytania konkursowe: 1. Ile miast do tej pory zostało wyróżnionych tytułem Miasto Literatury UNESCO? 2. Komu poświęcona jest najnowsza wystawa w Fabryce Emalia Oskara Schindlera? Odpowiedzi (wraz z imieniem, nazwiskiem oraz numerem telefonu) prosimy nadsyłać na adres: redakcja@um.krakow.pl do 11 listopada 2013 r. Na zwycięzców czekają nagrody.

Wydawca: Urząd Miasta Krakowa, Wydział Informacji, Turystyki i Promocji Miasta, 31-004 Kraków, pl. Wszystkich Świętych 3–4
 Adres redakcji: pl. Wszystkich Świętych 3–4, pok. 156, I piętro, tel. 12 616-13-86, e-mail: redakcja@um.krakow.pl
 Redaktor naczelny: Beata Klejbuk-Goździalska
 Współpracownicy: Jan Machowski, Michał Kozioł, Jan Bińczycki, Małgorzata Kubowicz, Kinga Sadowska, Magdalena Bartlewicz, Katarzyna Fiedorowicz-Razmus, Filip Szatanik, Joanna Kijowska, Joanna Dubiel
 Zdjęcia: Wiesław Majka, Paweł Krawczyk. Okładka: fot. Paweł Krawczyk / UMK
 Projekt graficzny: PRETEKST. Korekta: Magdalena Kędzierska-Zaporowska. Skład i łamanie: Pro Art Studio
 Druk: TRANS-DRUK Nakład: 30 tysięcy egz. ISSN 1898-9039

Sposób dystrybucji dwutygodnika miejskiego KRAKÓW.PL:

Dwutygodnik KRAKÓW.PL można otrzymać w budynkach Urzędu Miasta Krakowa przy pl. Wszystkich Świętych 3–4, ul. Grunwaldzkiej 8, ul. Lubelskiej 27, w Rynku Podgórskim 1 i 2, na os. Zgody 2, przy ul. Stachowicza 18, al. Powstania Warszawskiego 10, ul. Wielopole 18a, ul. Wielickiej 28a, ul. Sarego 4 oraz w szpitalach miejskich i siedzibach jednostek miejskich. KRAKÓW.PL otrzymać można także w sieci saloników prasowych KOLPORTER S.A.: al. 29 Listopada 95, ul. Konfederacka 1, al. Pokoju 20, ul. Wysłouchów 22a, ul. Wysłouchów 27, ul. Kamińskiego 1b, ul. Długa 63, ul. Beskidzka/Witosa 28, ul. św. Tomasza 25, ul. Librowszczyzna 4, ul. Krowoderska 24, ul. Kalwaryjska 42, ul. Książna (Biedronka), ul. Słoneckiego 9, ul. Powstańców 34c, ul. Kościuszki 17, os. Bohaterów Września 58, ul. Misiółka 1, ul. Jerzmanowskiego 12, ul. Nowohucka 52, al. Krasińskiego 30, ul. Bora-Komorowskiego 31, ul. Pawia 5, ul. Nowohucka 33a, ul. Cwiklińskiej 18, ul. Wadowicka 6.

Kolejny numer KRAKOWA.PL ukaże się 20 listopada.

W numerze:

LITERACKI KRAKÓW

- 4. Kraków Miastem Literatury!**
Zaszczytny tytuł od UNESCO
- 7. Dla Krakowa wszystko, co najlepsze**
Rozmowa z krakowską pisarką Bogną Ziembicką

MIASTO

- 8. Międzynarodowo o bezpieczeństwie**
O październikowej konferencji ekspertów
- 8. Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa**
- 9. Order Legii Honorowej dla prezydenta Krakowa**
Wyjątkowa uroczystość w krakowskim magistracie
- 10. Krakowskim targiem**
O Festiwalu Placów Targowych Krakowa
- 11. Konsultacje społeczne**
O handlu w Wigilię
- 11. Dzieło Brata Alberta**
Zaproszenie na sesję popularnonaukową
- 12. Zintegrowane Inwestycje Terytorialne**
Udoskonalone zasady przyznawania unijnych pieniędzy
- 13. Pomoc lokatorom**
Dla kogo program pomocy?

KULTURA

- 14. Krakowscy Sprawiedliwi**
Zaproszenie na wystawę
- 15. Lekcje Śpiewania**
Święto każdego mieszkańca

SPORT

- 16. Sport przez cały rok**
Nowe hale w Krakowie
- 17. Przeciw wykluczeniom**
Krakowski Klub Oyama realizuje miejski program

RADA MIASTA KRAKOWA

- 18. Czyżyńska Akademia Samorządności**
O drugiej edycji projektu
- 18. Kalendarium Przewodniczącego RMK i wiceprzewodniczących**
- 19. Odwołać kłatwę Matejki**
Rozmowa z Bogusławem Kośmiderem, przewodniczącym RMK
- 20. Nowe statuty, nowe szanse**
Zwiększyć suwerenność, aktywizować mieszkańców
- 20. Medalowe radne**
Małgorzata Jantos i Marta Patena odznaczone
- 21. Kraków bez studentów?**
Felieton Małgorzaty Jantos
- 22. Głos dzielnicy**
- 23. Razem na rzecz dzieci**
Felieton Rafała Komarewicza

HISTORIA

- 24. O niejakim Poniatowskim...**
W 200. rocznicę bitwy pod Lipskiem
- 25. Kalendarium krakowskie**
- 26. Ogłoszenia**

Kraków Miastem Literatury!

Po trzech latach starań Kraków uzyskał tytuł Miasta Literatury UNESCO! Jesteśmy pierwszym w Europie kontynentalnej i siódmym miastem na świecie noszącym ten zaszczytny tytuł. Wyróżnienie to jest zobowiązaniem i gwarancją, że Kraków nadal będzie troszczyć się o rozwój literatury i czytelnictwa, budować literacką atmosferę z udziałem mieszkańców, tworzyć innowacyjne miejsca związane z literaturą oraz wspierać inicjatywy popularyzujące czytanie książek.

Katarzyna Fiedorowicz-Razmus, Agata Mierzyńska

Dziś w Krakowie rozpoczęliśmy jeden z największych festiwali literackich w Polsce – Festiwal Conrada. Dziś też dotarła do mnie, co prawda spodziewana od jakiegoś czasu, ale w końcu oficjalna wiadomość o tym, że Kraków został Miastem Literatury UNESCO! – ogłosił 21 października prezydent Jacek Majchrowski podczas specjalnego spotkania z dziennikarzami. W liście do prezydenta Krakowa Francesco Bandarin – Zastępcę Sekretarza Generalnej UNESCO ds. Kultury napisał: „Mam przyjemność poinformować, że po skrupulatnej analizie wniosku przygotowanego przez Miasto Kraków oraz po wzięciu pod uwagę przychylniej opinii Polskiej Komisji ds. UNESCO Sekretarz Generalna Irina Bokova zdecydowała o przyjęciu Krakowa do Sieci Miast Kreatywnych UNESCO w dziedzinie literatury”. O prestiżu tego wyróżnienia świadczy m.in. fakt, że grono Miast Literatury UNESCO jest jak do tej pory stosunkowo wąskie: przyznawany od 2004 r. tytuł otrzymywały dotąd duże ośrodki miejskie – Edynburg, Melbourne i Dublin – ale też mniejsze, jak historyczne brytyjskie Norwich czy tętniące przedsiębiorczością i znane ze stanowego uniwersytetu amerykańskie Iowa City. Kraków będzie drugim w tym ekskluzywnym gronie (obok Reykjavíku) miastem nieanglojęzycznym i pierwszym w Europie kontynentalnej.

Edynburskie inspiracje

W 2009 r., w czasie wizyty oficjalnej delegacji Krakowa w partnerskim Edynburgu, przedstawiciele tego miasta zaprezentowali działania Fundacji Edynburg Miasto Literatury UNESCO (tytuł przyznano miastu w 2004 r.). To właśnie ta Fundacja jest odpowiedzialna m.in. za projekty popularyzujące czytanie książek wśród mieszkańców, wspieranie twórczości lokalnych pisarzy i poetów, a także promocję miasta ze względu na jego wyjątkową historię i dziedzictwo literackie. – Zdobyć tytuł nie przynosi żadnych korzyści finansowych, ale odkryliśmy, że przyznanie go spowodowało pojawienie się nowych inicjatyw, nowych możliwości współpracy i rozwoju – mówiła wtedy Anna Burkey z Fundacji,

a Ali Bowden, jej dyrektorka zachęcała Kraków do rozpoczęcia starań o uzyskanie tego tytułu, deklarując pomoc i wsparcie na każdym etapie opracowywania wniosku aplikacyjnego. Obietnicy dotrzymała. Zadanie koordynacji przygotowawczych, zebrania reprezentatywnego i szerokiego grona przedstawicieli wszystkich środowisk zajmujących się literaturą i księgarstwem oraz przygotowania samego wniosku aplikacyjnego prezydent Jacek Majchrowski powierzył Krakowskiemu Biuru Festiwalowemu.

Kraków w kreatywnej sieci

Aby zostać Miastem Literatury UNESCO, kandydujący ośrodek musi spełniać szereg warunków odnoszących się do jakości i różnorodności inicjatyw miejscowych wydawców, roli szeroko pojętej literatury w codziennym życiu mieszkańców, bogactwa festiwali i wydarzeń literackich, a także obfitości księgarni, bibliotek i innych instytucji związanych z książką i dbających o tę część dorobku cywilizacyjnego. Ważne jest również zaangażowanie mediów i tworzenie ambitnych programów rozwoju – wszystkie miasta mające „tematyczne” tytuły przyznawane przez UNESCO (jak Miasta Filmu, Miasta Muzyki czy Miasta Designu) tworzą światową Sieć Miast Kreatywnych (Creative Cities Network).

Krakowski wniosek, który przygotowywany był od początku 2011 r., uzyskał pozytywne opinie właśnie dzięki podkreśleniu harmonijnego współistnienia wszystkich tych elementów i zarysowaniu śmiałych planów na przyszłość. W wyniku ich realizacji Kraków ma stać się nie tylko skarbnicą dziedzictwa literatury – którą już przecież jest, to tutaj 500 lat temu ukazały się pierwsze książki wydrukowane w języku polskim: „Historja umęczenia Pana naszego Jezusa Chrystusa” (anonim. 1508) i „Raj duszny” (Biernat z Lublina, 1513) – ale i miastem, dla którego książka stanie się motorem rozwoju

poprzez rozwój przemysłów kreatywnych i współpracę wszystkich środowisk związanych z literaturą: pisarzy, poetów, krytyków i naukowców, ale także księgarzy, wydawców, przedstawicieli mediów, firm IT i inwestorów. Pierwszy precedens dokonał się właśnie przy okazji tworzenia krakowskiego wniosku: w tym procesie wzięło udział i zgodnie współpracowało kilkadziesiąt instytucji – państwowych i miejskich, prywatnych i pozarządowych – mających swoją siedzibę w Krakowie, całość

Aby zostać Miastem Literatury UNESCO, kandydujący ośrodek musi spełniać szereg warunków odnoszących się do jakości i różnorodności inicjatyw miejscowych wydawców.

► zaś prac, podobnie jak wiele wydarzeń literackich w mieście, koordynowało Krakowskie Biuro Festiwalowe.

Dlaczego Kraków? To oczywiste!

Nasza dumą z przyznanego Krakowowi tytułu Miasta Literatury UNESCO płynie ze świadomości wielowiekowej historii miasta, ale i bogactwa jego współczesnego życia kulturalnego. Kraków był i nadal jest istotnym centrum akademickim i intelektualnym Europy, kolebką języka i literatury, miastem pierwszych na polskich ziemiach skryptoriów, bibliotek i drukarni, miejscem powstawania arcydzieł literatury. Tu działali najwybitniejsi twórcy polskiego modernizmu: Stanisław Wyspiański, Stanisław Przybyszewski, Józef Mehoffer, ale też najśłynniejsi współcześni: Karol Wojtyła, Tadeusz Kantor, Stanisław Lem, Sławomir Mrożek. To do Krakowa wrócił po wielu latach wygnania Czesław Miłosz (Nagroda Nobla 1980), zaś od wczesnego dzieciństwa aż do swojej śmierci w 2012 r. mieszkała tu Wisława Szymborska (Nagroda Nobla 1996).

U stóp Wawelu powstały najbardziej prestiżowe w kraju wydawnictwa: działające od 1953 r. Wydawnictwo Literackie oraz Znak, powołany w 1959 r. jako niezależny instytut wydawniczy. Krakowskie zagłębie wydawnicze to także ekskluzywne i artystyczne oficyny, jak a5, Ha!art, Otwarte, Karakter, liczne wydawnictwa dla dzieci oraz sieć dobrze prosperujących wydawnictw religijnych. Od Rynku Głównego po Kazimierz natykamy się na literackie kawiarnie (m.in. Bona, Matras Caffè, Czuły Barbarzyńca, Lokator), miejsca przyjazne czytaniu (Pod Globusem, Café Szafé, Gołębnik, Arteteka), historyczne biblioteki o unikalnych na skalę światową

wą zbiorach (Biblioteka Jagiellońska, Biblioteka Czartoryskich, Biblioteka Naukowa PAU i PAN). W Krakowie odbywają się od lat kolegia tłumaczy, zjazdy humanistów i poetów, tu fundowane są stypendia pobytowe (przy czynnym udziale Willi Decjusza) i przyznawane nagrody literackie, z których najnowsza, najważniejsza i do tego rekordowo wysoka została ustanowiona w testamencie Wisławy Szymborskiej. Kraków jest także siedzibą Instytutu Książki – narodowej instytucji zajmującej się promocją literatury polskiej w świecie (m.in. przyznaje prestiżową nagrodę Transatlantyk) i wspieraniem krajowych programów literackich.

Oprócz dwóch wielkich festiwali literackich, odnoszących się do światowej sławy polskich twórców: Festiwalu Conrada i Festiwalu Miłosza, w Krakowie odbywają się „czytanki dla najmłodszych”, spotkania fanów fantastyki i kryminału, przeglądy komiksu, literatury młodej i niezależnej, turnieje i konkursy poetyckie, popularne book swapy, akcje literackie w przestrzeni publicznej (widowiska plenerowe w ramach Nocy Poezji, akcja e-multipoetry, objazdowa biblioteka czy literackie murale), sesje naukowe poświęcone literaturze, slamy poetyckie w pubach i kawiarniach literackich, wystawy i akcje promujące czytelnictwo (Drugie życie książki, Wirtualna Biblioteka Wydawców). Tu realizowane są ambitne projekty popularyzatorskie, jak Reading Małopolska czy portal Kraków Miasto Literatury, tu odbywają się przyciągające tłumy zwiedzających Targi Książki, a od 2011 r. także jedyne w Polsce Targi Książki dla Dzieci.

Zajrzyj na portal

Dodatkowym efektem prac nad krakowskim wnioskiem o przyznanie tytułu UNESCO jest

portal Kraków Miasto Literatury (www.miastoliteratury.pl). Witryna powstała na wzór podobnych stron internetowych Miast Literatury UNESCO. Na portalu odbiorcy znajdą informacje o tradycjach wydawniczych miasta, jego najważniejszych bibliotekach, instytucjach literackich, pisarzach związanych z Krakowem, wreszcie o głównych wydarzeniach: festiwalach, spotkaniach poetyckich, literackim street-arcie czy filmach inspirowanych literaturą. Portal będzie na bieżąco wypełniany treściami w językach polskim i angielskim. – Cieszę się, że powstaje baza wiedzy o literackim Krakowie. To kolejny ważny krok w wypełnianiu naszych zobowiązań wobec środowisk literackich Krakowa, ale także realizowanie założeń UNESCO – wyjaśnia Magdalena Sroka, Zastępca Prezydenta Krakowa ds. Kultury i Promocji Miasta. – Wraz z mieszkańcami Krakowa i jego środowiskami literackimi uznajemy, że uzyskanie prestiżowego tytułu Miasta Literatury UNESCO jest właściwym podkreśleniem znaczenia Krakowa dla literatury polskiej i światowej oraz ma swoje głębokie uzasadnienie w wielowiekowych tradycjach miasta – dodaje.

Kraków do tej pory nie posiadał podobnej strony. Informacje o życiu literackim miasta pozostawały rozproszone na stronach rozmaitych instytucji, uniwersytetów, wydawców. – Stworzyliśmy portal, który będzie źródłem informacji o literackim Krakowie, dla osób, które chciałyby różnorodność i wielość inicjatyw znaleźć w jednym miejscu – mówi Izabela Helbin, dyrektor Krakowskiego Biura Festiwalowego. Portal www.miastoliteratury.pl będzie nieustannie aktualizowanym kompendium wiedzy o literackim Krakowie, dlatego jego twórcy proszą także czytelników o przysyłanie notek dotyczących instytucji literackich, wydarzeń, pisarzy, wydawnictw albo literackich miejsc na adres: kontakt@miastoliteratury.pl.

***

Dzięki tytułowi Miasta Literatury UNESCO całe to bogactwo zyska nie tylko prestiż i uwagę świata. Wizje rozwoju, zarysowane już we wniosku aplikacyjnym, idą także w stronę nowych terenów eksploracji. Zakres tematów jest ogromny: od turystyki literackiej, poprzez tworzenie innowacyjnych miejsc związanych z literaturą, aż po wytyczanie nowych ścieżek jej współpracy z innymi dziedzinami twórczej aktywności – z filmem, nowymi mediami czy przemysłem gier. Kraków, historyczne miasto, w którym prężnie rozwijają się dziś najnowocześniejsze technologie, chce udowodnić – i pokazuje, że ma ku temu stosowny potencjał – że nowy, cyfrowy świat nie musi stać w opozycji do starej, dobrej książki.

foto: archiwum Targów w Krakowie Sp. z o.o.

Podczas tegorocznej edycji Targów Książki w Krakowie – największego wydarzenia w branży wydawniczo-księgarskiej w Polsce – padł kolejny rekord frekwencyjny

Dla Krakowa wszystko, co najlepsze

O tym, dlaczego tytuł powieści „Droga do Różan” powinien być bardziej krakowski, o związkach autora ze swoimi bohaterami oraz o kolejnych tomach cyklu o Różanach z **Bogną Ziembicką**, krakowską pisarką rozmawia Beata Klejbuk-Goździalska.

fot. archiwum własne

Bogna Ziembicka – ukończyła studia filologiczne na Uniwersytecie Jagiellońskim, krakowianka, autorka cyklu powieści o Różanach

Niedawno w księgarniach pojawiło się drugie wydanie Pani książki „Wiosna w Różanach”, któremu patronuje Prezydent Miasta Krakowa. Jest to kontynuacja „Drogi do Różan”. Choć tytuły na to nie wskazują, są to bardzo krakowskie lektury...

Bogna Ziembicka: Ma Pani rację. Powinno być raczej „Droga do Krakowa”, bo większa część akcji rozgrywa się w Krakowie. Czy zresztą mogło być inaczej? Kraków to moje miasto i to zupełnie naturalne, że właśnie o nim opowiadam. Jeśli się zna i kocha jakieś miejsce, od razu widać to w opisach: czytającemu wydaje się ono piękne i wyjątkowe. Dawno temu, w czasach komunistycznych, rozważaliśmy w rodzinie wyjazd na stałe za granicę. Na szczęście nie zdecydowaliśmy się na to. Nie wyobrażam sobie mieszkania w jakimś innym miejscu.

Dla krakowian Pani powieść może być miłym spacerem po mieście, a dla innych – za-

chęcą do przyjazdu do Krakowa. Czy miejsca, które pojawiają się w książce, należą do Pani ulubionych?

BZ: Tak, to mój Kraków. Krakowskie kościoły, które pokazywał mi mój wspaniały Dziadek, cukiernia Michałka, do której po zajęciach w Collegium Paderewianum chodziłam z moją przyjaciółką Alą na pączki, Stradom – może nie najpiękniejsza ulica w Krakowie, ale jedna z moich ulubionych, Błonia, na których spędziłam wiele godzin z moim psem, park Jordana, przez który chodzę na basen, bliska mojej rodzinie ulica Chopina i jej okolice – chciałam, żeby ktoś, kto przeczyta moje książki, polubił te miejsca tak jak ja.

Jest Pani krakowianką, ma domek na wsi pod Krakowem, pracowała w wydawnictwie, uwielbia ogrody i gotowanie. Odwiedziła Pani Korczulę i Orebić... Istnieje sporo zbieżności między autorką powieści a jej

bohaterkami. Czy utożsamia się Pani z którąś z nich?

BZ: Nie, nie utożsamiam się z żadną z nich. Pewnie, że chciałabym być śliczna jak Zosia, niestety, łączy mnie z nią tylko zamilowanie do ogrodnictwa i do pływania. Każdy, kto opowiada historie, czerpie ze swojego życia. Od tego nie da się uciec. Któryś z pisarzy powiedział, że po każdej książce traci kilkoro znajomych – jednych, bo ich opisał, innych, bo ich pominął.

Moją największą sympatię wzbudziła najstarsza z bohaterek Zuzanna. Czy to jej będzie poświęcona kolejna część serii? I czy są plany, by wydać... książkę kucharską Zuzanny?

BZ: Trzecią częścią cyklu będzie właśnie dziennik Zuzanny z lat 1935–1945. Powojennym losom Zuzanny zostanie poświęcona piąta część. Kiedyś myślałam, by uzupełnić serię książką kucharską, potem ten pomysł zarzuciłam, ale być może do niego wrócę.

Za nami Targi Książki, Festiwal Conrada, a także wspaniała decyzja UNESCO. Czy Pani zdaniem Kraków to dobre miejsce dla pisarzy i poetów? I czytelników?

BZ: Dla czytelników na pewno. My, mole książkowe, jak wszyscy kupujemy także w internecie, ale wolimy wcześniej dotknąć książki, przejrzeć ją, lubimy zapach i atmosferę księgarni, a tych w Krakowie nie brakuje. No i mamy fantastyczne biblioteki, z Jagiellonką i Rajską na czele. Choć mam dużo książek, należę do Śródmiejskiej Biblioteki Publicznej, nowoczesnej i mającej wielkie zbiory w kilkunastu filiach.

Pisanie to oczywiście działalność indywidualna, choć sądząc z dzienników Dąbrowskiej, Nałkowskiej, Kowalskiej czy Iwaszkiewicza, dla pisarzy środowisko było bardzo ważne. Jak jest dzisiaj? Nie wiem. Jeden z moich ulubionych pisarzy Andrzej Stasiuk mieszka w Wołowcu, Olga Tokarczuk – w Krajanowie. Ale cieszę się, że Kraków został ogłoszony Miastem Literatury. To na pewno nie jest nazwa na wyrost. Poza tym dla Krakowa wszystko, co najlepsze.

Jak licznych ma Pani fanów, potwierdzają wpisy na forach internetowych i ogromne zainteresowanie naszym konkursem, w którym można było wygrać Pani książki. Czy w najbliższym czasie planuje Pani spotkanie z czytelnikami?

BZ: Wydawnictwo Otwarte – i ja oczywiście również – zapraszamy wszystkich, którzy polubili serię o Różanach, do księgarni Matras w Rynku Głównym 7 listopada o godzinie 18.00. Bardzo się cieszę na to spotkanie, bo autor istnieje dla czytelników i dzięki nim.

Międzynarodowo o bezpieczeństwie

W dniach 18–19 listopada 2013 r. w Sali Obrad Urzędu Miasta Krakowa odbędzie się zorganizowana przez zespół badaczy z Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego międzynarodowa konferencja „Koordynacja lokalnych działań na rzecz bezpieczeństwa”.

■ Katarzyna Struzińska*

Wydarzenie to stanowi podsumowanie kilkuletnich, prowadzonych pod kierunkiem prof. nadzw. dr hab. Janiny Czapskiej badań empirycznych nad systemem lokalnego zapewniania bezpieczeństwa w Polsce, które zostały sfinansowane przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Uczestnicy konferencji będą mieli okazję zapoznać się z wynikami badań, dotyczących m.in. praktycznych aspektów funkcjonowania powiatowych komisji bezpieczeństwa i porządku oraz sposobów konstruowania powiatowych programów zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego. Wysłucha-

ją także wykładów ekspertów zagranicznych, w których zostaną przedstawione dobre praktyki w zakresie zapewniania lokalnego bezpieczeństwa stosowane w Austrii, Belgii, Niemczech, Szwecji i na Słowacji.

Najważniejszy z punktu widzenia organizatorów cel konferencji stanowi próba wypracowania wspólnie z jej uczestnikami – naukowcami oraz przedstawicielami poszczególnych powiatów, odpowiedzi na takie pytania, jak m.in.: Czy komisje bezpieczeństwa i porządku działające przy staroście są potrzebne? W jaki sposób powinny być koordynowane działania na rzecz bezpieczeństwa? Czy potrzebne są zmiany w prawie? O dużym znaczeniu poruszanej na konferencji tematyki świadczy objęcie wydarzenia patronatem hono-

rowym przez Ministra Spraw Wewnętrznych Bartłomieja Sienkiewicza, Prezydenta Miasta Krakowa Jacka Majchrowskiego oraz Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. dr. hab. Wojciecha Nowaka.

*doktorantka dr hab. Janiny Czapskiej

W miastach o bezpieczeństwo lokalne dba m.in. straż miejska

foto: Wiesław Hajler / UMK

Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa

17 października

- Seminarium naukowe w związku z 30. rocznicą śmierci prof. Marka Sobolewskiego, ul. Olszewskiego
- Wręczenie Prezydentowi Miasta Krakowa Jackowi Majchrowskiemu Orderu Legii Honorowej Republiki Francuskiej

18 października

- Jubileusz 60-lecia XI Liceum Ogólnokształcącego w Krakowie im. Marii Dąbrowskiej, Nowohuckie Centrum Kultury

19 października

- Wizyta prezydenta Rzymu Ignazia R. Marina

21 października

- Jubileusz 120-lecia Teatru im. Juliusza Słowackiego, premiera sztuki „Karnawał, czyli pierwsza żona Adama”, pl. św. Ducha

22 października

- Otwarcie hali KS Prądniczanka, ul. Majora

- Uroczyste obchody Święta Administracji Wojskowej, ul. Zybkiewicza
- Podpisanie porozumienia w sprawie kontynuowania współpracy przy organizacji i promowaniu Tour de Pologne pomiędzy Gminą Mięską Kraków a firmą Lang Team

23 października

- Uroczystości z okazji 20-lecia Małopolskiego Wojewódzkiego Związku Weteranów i Rezerwistów WP w Krakowie oraz 70. rocznicy bitwy pod Lenino, Klub Garnizonowy, ul. Zybkiewicza

24 października

- Podpisanie umowy w sprawie otwarcia Punktu Obsługi Mieszkańców w Galerii Bronowice, Galeria Bronowice od strony parkingu przy Ikei
- Otwarcie 17. Targów Książki, ul. Centralna
- Otwarcie Targów Rzemieślniczych „Powitanie jesieni”, Rynek Główny
- Wernisaż wystawy „Bursztyn w dziejach i tradycji Europy”, przygotowanej przez Muzeum Przyrodnicze ISEZ PAN, ul. św. Sebastiana

- Otwarcie Honorowego Konsulatu Urugwaju w Krakowie, ul. Balicka 255
- Uroczystość wręczenia Nagrody im. Jana Długosza, Teatr im. Juliusza Słowackiego, pl. św. Ducha

25 października

- Otwarcie Kongresu Międzynarodowej Unii Lokatorów, ul. Zybkiewicza
- Otwarcie pawilonu żyrafań, Ogród Zoologiczny, ul. Kasy Oszczędności Miasta Krakowa
- Święto Budownictwa, ul. Rakowicka
- Wernisaż wystawy poświęconej Jerzemu Treli „Moje bycie w sztuce”, Klub Aktora Łoża, Rynek Główny
- Jubileusz 15-lecia Muzeum Inżynierii Miejskiej, ul. św. Wawrzyńca

29 października

- Wmurowanie kamienia węgielnego pod halę sportową pasywną przy LO nr 3, os. Wysokie
- Spotkanie przyjaciół najstarszej księgarni w Europie, „Matras”, Rynek Główny

Order Legii Honorowej dla prezydenta Krakowa

– Za to wszystko, czego Pan dokonał na rzecz pogłębiania stosunków francusko-polskich, za to, czego Pan jeszcze dokona, Francja mianuje Pana kawalerem Orderu Legii Honorowej – te słowa Prezydent Miasta Krakowa Jacek Majchrowski usłyszał od Ambasadora Republiki Francuskiej J.E. Pierre’a Buhlera podczas uroczystości, która 17 października odbyła się w magistracie.

Ambasador Republiki Francuskiej Pierre Buhler oraz wyróżniony Orderem Legii Honorowej prezydent Jacek Majchrowski

Monika Chylaszek

Przyznana mi dziś Legię Honorową traktuję jako odznaczenie dla Krakowa, dlatego chciałbym podziękować wszystkim osobom, które swoją działalnością przyczyniają się do pogłębienia współpracy pomiędzy Francją a naszym miastem – powiedział prezydent Krakowa Jacek Majchrowski.

W uroczystości wręczenia Orderu Legii Honorowej prezydentowi Jackowi Majchrowskiemu wzięli udział m.in. przedstawiciele świata polityki, nauki i kultury, a także krakowscy dyplomaci. Podczas spotkania gabinetowego, poprzedzającego uroczystość wręczenia odznaczenia, J.E. Pierre Buhler, w obecności Konsula Generalnego Republiki Francuskiej w Krakowie Thierry’ego Guichoux wręczył prezydentowi dyplom za udział Krakowa w konkursie ECO

Miasto, organizowanym przez Ambasadę Republiki Francuskiej.

Narodowy Order Legii Honorowej (fr. L’Ordre national de la Légion d’honneur) to najwyższe odznaczenie nadawane przez Republikę Francuską. Order został ustanowiony przez Napoleona Bonaparte w 1802 r. Legia Honorowa nadawana jest zarówno cywilom, jak i wojskowym, kobietom i mężczyznom, także cudzoziemcom, za szczególne osiągnięcia w życiu wojskowym i cywilnym, wyjątkowy wkład w promowanie Francji oraz szerzenie wartości, których Francja broni i które propaguje. Motto orderu brzmi „Honor i Ojczyzna” (fr. „Honneur et Patrie”).

– Jest mi niezmiernie miło, że mogę być dzisiaj tu, w Krakowie, mieście tak bogatym w historię, a jednocześnie zdecydowanie zwróconym ku przyszłości, aby wręczyć w imieniu Prezydenta Republiki Francuskiej Order Legii

Honorowej człowiekowi, który całą swoją energię i zaangażowanie poświęcił działalności na rzecz stolicy królów Polski – zaznaczył ambasador Buhler w laudacji wygłoszonej na cześć prezydenta Jacka Majchrowskiego. – Kraków zawsze był miastem gościnnym i otwartym na świat, ale Pana życzeniem było, by miasto otworzyło się jeszcze bardziej – dodał dyplomata, przypominając przebieg akademickiej i politycznej kariery prezydenta Krakowa, ze szczególnym uwzględnieniem sukcesów w zakresie promocji Krakowa na arenie międzynarodowej.

Osobne miejsce w przemówieniu J.E. Pierre’a Buhlera zajęły związki łączące osobę Jacka Majchrowskiego z Francją. – Francja zawsze zajmowała ważne miejsce w Pana wizji świata. To właśnie w naszym kraju w 1974 r. opublikowana została Pańska rozprawa doktorska, zakazana wówczas w Polsce przez cenzurę. Niezłomnie wspierał Pan działania Konsulatu Generalnego Francji i Instytutu Francuskiego. Rozwijał współpracę z samorządami francuskich miast – Orleanu i Bordeaux. Uniwersytet Monteskiusza w tym właśnie mieście przyznał Panu tytuł doktora honoris causa. Wiem też, jak bardzo samorządowcy tych dwóch miast ceniłi sobie rozmowy z Panem przy okazji spotkań przedstawicieli samorządów zorganizowanych niedawno w Krakowie przez Związek Miast Polskich, którego Pan jest wiceprezeselem od 2011 r. – podkreślał Buhler.

Na zakończenie dyplomata wygłosił tradycyjne słowa: „Jacek Majchrowski, au nom du Président de la République, je vous fais chevalier de la Légion d’Honneur” (W imieniu Prezydenta Republiki Francuskiej czynię Pana kawalerem Orderu Legii Honorowej).

Krakowskim targiem

Czy w Krakowie jest alternatywa dla spędzania wolnego czasu w miejscach innych niż centra handlowe? Okazuje się, że tak! Przekonali się o tym mieszkańcy Krakowa i turyści, którzy 12 października odwiedzili pl. Nowy i wzięli udział w pierwszej edycji Festiwalu Placów Targowych Krakowa „Krakowskim Targiem”.

Zdjęcia: Paweł Krakowski / UMK

Program imprezy obejmował przede wszystkim degustacje prowadzone przez kupców i restauratorów

Katarzyna Fiedorowicz-Razmus, Szymon Gatlik

Krakowskie place targowe: z tradycjami większymi niż markety i dyskonty – bo zaopatrywały się na nich już nasze prababki; przyjazne – bo zawsze można pogadać o życiu i pogodzie z zaprzyjaźnionym sprzedawcą; zdrowe – bo nie dość, że oferują świeże produkty, to zakupy na nich są zawsze okazją do spaceru na świeżym powietrzu. To właśnie w takim wyjątkowym miejscu odbył się festiwal „Krakowskim Targiem”. Na pl. Nowym prezentowali się kupcy z sześciu targowisk położonych w centrum Krakowa: Starego i Nowego Kleparza, rynku Dębnickiego, UNITARGU pod Halą Targową, pl. Na Stawach oraz oczywiście – pl. Nowego.

Program imprezy obejmował przede wszystkim degustacje prowadzone przez kupców i restauratorów, pokazy gotowania na żywo w wykonaniu krakowskich blogerów kulinarnych oraz uczestników popularnych telewizyjnych programów o tematyce kulinarnej. Warto podkreślić, że produkty wykorzystywane do gotowania podczas imprezy pochodziły od jej głównych bohaterów, czyli krakowskich kupców. – Wenecja próbuje wskrzesić place targowe, my w Krako-

wie się nimi chwalimy i pokazujemy innym europejskim miastom dobre praktyki – mówi Marcin Kandefer, dyrektor Wydziału Informacji, Turystyki i Promocji Miasta. – Organizujemy festiwal, bo chcemy promować place targowe, pokazać je odwiedzającym miasto turystom. Place targowe mają coś, czego nie ma w dużych sklepach, gdzie towary bierze się z pięknie oświetlonego stoiska, ale bezosobowego, a na straganie można przebierać i jeszcze zawrzeć znajomości – podkreśla Marcin Kandefer.

W programie Festiwalu znalazła się także gra miejska pt. „Krakowskim targiem” organizowana przez Teatr Groteska. Podczas pięciu godzin wyjątkowej zabawy uczestnicy gry, zrzeszeni w tradycyjnych dawnych cechach kupieckich i rzemieślniczych (m.in. pasamoników, siodlarzy, konwisarzy czy piekarzy przedmiejskich), produkowali towary i handlowali nimi, bronili swojego dobytku przed napadami zbójców, a nawet... negocjowali z rajcami miejskimi wysokość podatków i opłat handlowych. Przeszli też specjalne szkolenie z obrony miasta przed wrogimi najeźdźcami, co przecież także należało do obowiązków krakowskich cechów. A wszystko po to, by poznać krakowską tradycję handlową i dzisiejsze place targowe. W grze udział wzięło 35 drużyn. Zwyciężyły „Warzymózgi” w składzie: Maciej Malarz, Kamila Knap, Józef Jan Pawlikowski, Oskar Noworyta i Marcin Witkowski.

Gra miejska i festiwal „Krakowskim targiem” były elementami projektu Central Markets, realizowanego przez Urząd Miasta Krakowa ze środków unijnego Programu dla Europy Środkowej. Pilotażowy projekt „Rewitalizacja i promocja tradycyjnych placów targowych” realizowany jest przez miasto wraz z ośmioma europejskimi partnerami (m.in. Wenecją, Turynem, Bratysławą i Peczem). Do tej pory, oprócz październikowego festiwalu „Krakowskim targiem”, w ramach projektu przeprowadzono badania ankietowe klientów targowisk, zaś w planach jest m.in. wykonanie tablic informacyjnych dla odwiedzających place. A jeszcze w tym roku wszyscy zainteresowani będą mogli na własną rękę odkryć targowiska: w punktach InfoKraków na turystów czeka oryginalna propozycja w formie questu (rodzaj zadania z narracją jako forma zwiedzania miejsc): „Krakowskim targiem. Odkrywanie krakowskich placów targowych i tradycji handlowej miasta”. Budżet projektu to prawie 130 tys. euro.

Konsultacje społeczne

Trwają konsultacje społeczne projektu uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie propozycji ustalenia dni i godzin pracy placówek handlu detalicznego, zakładów gastronomicznych i usługowych na terenie Krakowa oraz ograniczających handel detaliczny w Wigilię Bożego Narodzenia, Wielki Piątek i każdą niedzielę do godz. 12.00.

◀ Mateusz Drożdż

Propozycja ta została przygotowana przez grupę radnych miejskich i zakłada, że w te dni pracownicy sklepów, marketów i innych punktów handlowych – z wyjątkiem aptek, stacji paliw oraz sklepów usytuowanych na tych stacjach, w hotelach, hostelach i motelach – będą kończyli pracę o godz. 12.00. Punkty usługowe, gastronomiczne, biura, hurtownie, instytucje kultury, administracja nie będą ograniczone pod tym względem i będą mogły funkcjonować tak jak do tej pory.

Zgodnie z decyzją Rady Miasta Krakowa w ramach konsultacji społecznych propozycja ograniczenia handlu w formie projektu uchwały, która została przygotowana przez grupę radnych, zostanie wywieszona na tablicach ogłoszeń w siedzibach Urzędu Miasta Krakowa, rad dzielnic, przedsiębiorstw komunalnych oraz w internecie – na stronach Biuletynu Informacji Publicznej (www.bip.krakow.pl), Miejskiej Platformy Internetowej „Magiczny Kraków” (www.krakow.pl) oraz w Serwisie Dialog Społeczny Urzędu Miasta Krakowa (www.dialoguj.pl) zarządzanym przez Referat ds. Komunikacji Społecznej Wydziału Rozwo-

ju Miasta. Prośba o zaopiniowanie projektu zostanie wysłana także do ministra pracy i polityki społecznej, wojewody, marszałka, związków zawodowych, organizacji konsumenckich, samorządów przedsiębiorców, przedstawicieli kościołów i związków wyznaniowych, rad dzielnic, inspekcji pracy, izby aptekarskiej, Małopolskiej Organizacji Turystycznej, zarządów miejskich placów targowych, Krakowskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego oraz Porozumienia na Rzecz Rozwoju Przedsiębiorczości w Krakowie.

Zgodnie z treścią uchwały w czasie konsultacji wypowiadać się mogą także mieszkańcy Krakowa, którzy do 3 grudnia 2013 r. mogą zgłaszać swoje uwagi do radnych za pośrednictwem Wydziału Rozwoju Miasta Urzędu Miasta Krakowa osobiście w formie pisemnej, listownie na adres: Wydział Rozwoju Miasta, pl. Wszystkich Świętych 3–4, 31-004 Kraków lub e-mailowo na adres: dialoguj@um.krakow.pl.

Zapraszamy do wyrażenia swojego zdania. Wyniki konsultacji oraz Państwa opinie zostaną przekazane radnym, którzy podejmą ostateczną decyzję w sprawie ewentualnego ograniczenia godzin handlu na terenie Krakowa.

foto: Mateusz Drożdż / UMK

Czy handel detaliczny w Wigilię Bożego Narodzenia, Wielki Piątek i każdą niedzielę powinien być ograniczony do godz. 12.00?

Dzieło Brata Alberta

16 listopada 2013 r. w Sali Obrad UMK odbędzie się sesja popularnonaukowa z okazji 125. rocznicy wydania przez Radę Miasta Krakowa pozwolenia dla Adama Chmielowskiego, czyli Brata Alberta na prowadzenie tzw. ogrzewalni dla bezdomnych. Uroczystość to wspólne przedsięwzięcie Prezydenta Miasta Krakowa, Domu Pomocy Społecznej przy ul. Krakowskiej w Krakowie oraz Stowarzyszenia „Ecce Homo”. – Nasze zaproszenie do udziału w sesji kierujemy do jak najszerszego kręgu zainteresowanych. Wierzymy, iż przyczyni się ona do rozbudzenia społecznej aktywności – podkreślają organizatorzy. Spotkanie rozpocznie się o godz. 10.00. Podczas sesji będzie można wysłuchać prelekcji luminarzy świata kultury i nauki: prof. Stanisława Rodzińskiego, prof. Franciszka Ziejki, dyrektora Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK Stanisława Dziedzica oraz prof. Tadeusza Malaka. Pierwsza krakowska ogrzewalnia dla nędzarzy zorganizowana ok. 1870 r. przez prezydenta Józefa Dietla działała tylko zimą. Kolejny gospodarz miasta Feliks Szlachtowski otworzył dwie następne: męską przy ul. Piekarskiej oraz żeńską przy ul. Skawińskiej. To tu właśnie, jak głosi legenda, najprawdopodobniej w styczniu 1887 r. dotarł Adam Chmielowski. Poszukując swojej życiowej drogi, wybrał się do najbardziej zaniedbanej dzielnicy Krakowa, do tzw. ogrzewalni. Zamieszkał tam, poświęcając swoje życie służbie ludziom opuszczonym i nieszczęśliwym. 1 listopada 1888 r. Adam Chmielowski już jako brat Albert III Zakonu zawarł umowę z Gminą Miasta Krakowa, która zezwalała mu na zajmowanie się „Ogrzewalnią”. Dzieło św. Brata Alberta kontynuują od ponad 120 lat zgromadzenia Braci Albertynów i Sióstr Albertynek w wielu ośrodkach w kraju i za granicą, a zwłaszcza w kolebce pomocy społecznej tj. przy ul. Krakowskiej w Krakowie. Obok domu albertyńskiego znajduje się Dom Pomocy Społecznej, który prowadząc nieco inny rodzaj działalności, aspiruje do roli nowoczesnego ośrodka terminalnej opieki psychiatrycznej, gdzie idee św. Brata Alberta są stale żywe. Dziś DPS daje schronienie ponad dwustu osobom, zapewniając im spokój, poczucie bezpieczeństwa i ochronę prywatności. (BKG)

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

Na czas najbliższego okresu budżetowego Unii Europejskiej (lata 2014–2020) zaproponowano udoskonalone zasady przyznawania unijnych pieniędzy dla projektów planowanych do realizacji w naszym kraju.

Korneliusz Grabka

Mimo że podział tematyczny i skala projektów nadal definiowane są przez znane dotychczas instrumenty finansowe, czyli tzw. programy operacyjne, rząd Polski zdecydował się na wprowadzenie zaproponowanego przez Komisję Europejską narzędzia – Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT). Ich głównym celem jest ułatwienie efektywnego wykorzystania dostępnych środków europejskich przez lokalne samorządy. Podstawowym założeniem ZIT jest umożliwienie realizacji połączonych przedsięwzięć w miejskich obszarach funkcjonalnych. Przypomnijmy, że wykraczają one poza granice administracyjne miasta i mogą obejmować wiele wzajemnie ze sobą powiązanych jednostek administracyjnych.

Samorządy zdecydują same

Takie zintegrowane przedsięwzięcia to również połączenie działań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych. W przypadku Małopolski miejski obszar funkcjonalny stanowią Gmina Miejska Kraków oraz gminy z nią sąsiadujące. Wprowadzenie ZIT wesprze realizację projektów ważnych z punktu widzenia ośrodków miejskich, ale mających również znaczenie dla całego obszaru funkcjonalnego. Warto wiedzieć, że nowe podejście oferowane przez ZIT zakłada przeniesienie na samorządy prawa do decydowania o tym, jakie projekty będą realizowane, oraz odpowiedzialności za powodzenie zaproponowanych przez siebie inwestycji. Dzięki takiemu rozwiązaniu samorządy będą mogły proponować do realizacji te zadania, które najlepiej odpowiadają na lokalne potrzeby, a ich decyzje nie będą uzależnione od postanowień podejmowanych na szczeblu krajowym.

Partnerstwo gmin

Aby w pełni móc korzystać z nowego instrumentu finansowania, konieczne jest spełnienie kilku warunków. Dwa z nich szczególnie warte omówienia to zawiązanie zinstytucjonalizowanej formy partnerstwa zwanego dla uproszczenia Związkiem ZIT oraz przygotowanie Strategii ZIT. Stworzenie partnerstwa w ramach ZIT

związane jest bezpośrednio z delimitacją obszaru Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, czyli określeniem zasięgu terytorialnego obszaru, na którym będą realizowane inwestycje. W przypadku Małopolski będą to Gmina Miejska Kraków oraz trzynaście gmin: Biskupice, Igołomia-Wawrzeńczyce, Kocmyrzów-Luborzyca, Liszki, Michałowice, Mogilany, Niepołomice, Skawina, Świątniki Górne, Wieliczka, Wielka Wieś, Zabierzów, Zielonki. Założeniem ZIT jest, że przewodniczącym Związku ZIT będzie prezydent miasta wojewódzkiego realizującego ZIT, czyli w naszym wypadku Prezydent Miasta Krakowa, który zapewnia dodatkowo obsługę administracyjną związku.

Strategia jest ważna

Drugim warunkiem jest opracowanie Strategii ZIT, dokumentu określającego cele, zadania

i środki realizacji, w szczególności zawierającego propozycję projektów do realizacji – przedsięwzięć różnych tematycznie, ale wzajemnie powiązanych i komplementarnych. Przedsięwzięcia zawarte w Strategii ZIT mogą być realizowane samodzielnie przez poszczególne gminy Związku ZIT, jednak muszą być związane funkcjonalnie z pozostałą częścią obszaru związku i uwzględniać strategiczne wybory dokonane przez wszystkich członków podpisujących się pod przyjętym dokumentem. Strategia ZIT podlega negocjacji z Instytucją Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym, czyli w wypadku Krakowa – Zarządem Województwa Małopolskiego, a ujęte w niej projekty mogą uzyskać preferencje w procesie przyznawania dofinansowania poprzez zastosowanie trybu pozakonkursowego lub uprzywilejowanych kryteriów wyboru. Planowana alokacja środków na wsparcie ZIT w Małopolsce to ok. 1 mld zł.

Przewodniczącym Związku ZIT będzie prezydent miasta wojewódzkiego realizującego ZIT.

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne jako instrument finansowania nowej perspektywy finansowej są zatem szansą zarówno dla Krakowa, jak i dla całego obszaru funkcjonalnego na powodzenie przedsięwzięć, których realizacja do tej pory spotykała się z ograniczeniami formalnymi. Umożliwią równocześnie realizację projektów kompleksowo zaspokajających potrzeby tego obszaru i wpłyną pozytywnie na realizację przedsięwzięć w formie partnerskiej współpracy Krakowa i zaangażowanych gmin.

Kraków wraz z sąsiednimi gminami tworzą miejski obszar funkcjonalny

foto: archiwum UMK

Pomoc lokatorom

Rozpoczęła się VIII edycja organizowanego przez UMK konkursu ofert pod nazwą Program Pomocy Lokatorom. Lokale położone w „strefie centrum” zostaną wynajęte osobom, które zaoferują najwyższą stawkę czynszu oraz spełnią pozostałe wymogi konkursu.

foto: Wiesław Majka / UMK

Lokale położone w „strefie centrum” zostaną wynajęte osobom, które zaoferują najwyższą stawkę czynszu oraz spełnią pozostałe wymogi konkursu

Joanna Dubiel

W konkursie ofert mogą uczestniczyć wyłącznie osoby, które spełniają kryterium niezaspokojonych potrzeb mieszkaniowych i kryterium dochodowe zawarte w Uchwale nr LVIII/795/12 Rady Miasta Krakowa z 10 października 2012 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Kraków oraz tymczasowych pomieszczeń.

Do VIII edycji konkursu mogą przystąpić osoby, które:

- mieszkają i są zameldowane na pobyt stały w lokalu, którego powierzchnia mieszkalna w przeliczeniu na osobę jest mniejsza niż 5 m kw.,
- nie mogą mieszkać w lokalu, w którym są zameldowane na pobyt stały,
- są bezdomne,
- utraciły tytuł prawny do zajmowanego lokalu wskutek upływu trzyletniego wypowiedzenia umowy najmu,
- utraciły tytuł prawny do lokalu z uwagi na zaległości w zapłacie czynszu,

- są najemcami lokali, które nie spełniają warunków technicznych wymaganych dla pomieszczeń przeznaczonych na stały pobyt,
- są wychowankami placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych,
- zaoferują zapłatę stawki czynszu wolnego za 1 m kw. powierzchni użytkowej lokalu w wysokości wyższej niż 7,87 zł,
- złożą oświadczenie o wykonaniu remontu lokalu na własny koszt oraz zrezygnują z ewentualnych rozszczeń związanych z poczynionymi nakładami,
- osiągnęły średni miesięczny dochód nie wyższy niż:
  - gospodarstwo jednoosobowe – 2909,02 zł (350 proc. najniższej emerytury),
  - gospodarstwo dwuosobowe – 2493,45 zł (300 proc. najniższej emerytury),

W konkursie ofert mogą uczestniczyć wyłącznie osoby, które spełniają kryterium niezaspokojonych potrzeb mieszkaniowych i kryterium dochodowe.

- gospodarstwo wieloosobowe – 2077,87 zł (250 proc. najniższej emerytury).

Osoby, które już otrzymały lokal mieszkalny z zasobu Gminy Miejskiej Kraków, do konkursu mogą przystąpić w następujących sytuacjach: rozwiązania umowy najmu dotychczas zajmowanego lokalu, wymeldowania wszystkich zameldowanych w nim osób, wykonania prac obciążających najemcę, uregulowania zobowiązań w stosunku do Gminy Miejskiej Kraków, podpisania protokołu zdawczo-odbiorczego.

Podstawowe korzyści wynikające z Programu Pomocy Lokatorom to:

- 1) pomoc mieszkaniowa dla większej liczby osób w trudnej sytuacji mieszkaniowej,
- 2) zmniejszenie kosztów utrzymania wolnego zasobu mieszkaniowego dzięki zasiedleniu pustostanów (za których utrzymanie płaci Gmina Miejska Kraków) oraz przeprowadzeniu remontów lokali przez przyszłych najemców,
- 3) potencjalne, znaczące zwiększenie wpływów z czynszu,
- 4) wprowadzenie do mieszkań w centrum miasta osób mających stosunkowo wysokie dochody, które stać na opłacenie wyższego czynszu, utrzymanie mieszkania i dbanie o nie.

Druki ofert są dostępne w siedzibie Wydziału Mieszkalnictwa Urzędu Miasta Krakowa, ul. Wielopole 17a – Punkt Obsługi Mieszkańców (parter) lub pod adresem www.bip.krakow.pl. Dodatkowe informacje w sprawie konkursu można uzyskać pod numerami telefonów: 12 616-82-15, 12 616-82-23, 12 616-82-24, 12 616-82-25, 12-616-82-27, 12 616-82-44, 12 616-82-49.

Oferty należy składać w siedzibie Urzędu Miasta Krakowa przy ul. Wielopole 17a, (Punkt Obsługi Mieszkańców) lub za pośrednictwem poczty na ten sam adres w terminie do 9 grudnia 2013 r. Szczegółowe informacje są dostępne na stronie www.bip.krakow.pl.

Wydział Mieszkalnictwa Urzędu Miasta Krakowa przeprowadził siedem edycji konkursu ofert pod nazwą „Program Pomocy Lokatorom”. W dotychczasowych edycjach w sumie wynajęto 120 lokali. Średnia zaoferowana stawka czynszowa to

11,99 zł/m kw. Łączna kwota przychodu z czynszu z wynajętych lokali oraz braku poniesienia przez Miasto kosztów remontu wynajętych w ten sposób lokali w siedmiu przeprowadzonych dotychczas edycjach wyniosła 1 822 910 zł.

Krakowscy Sprawiedliwi

„Krakowscy Sprawiedliwi – Motywy, postawy, przesłanie” to tytuł najnowszej wystawy w Fabryce Emalia Oskara Schindlera, oddziale MHK. Ekspozycja opowiada o ludziach, którzy w czasie II wojny światowej nieśli pomoc Żydom, a których państwo Izrael uhonorowało medalem Sprawiedliwy wśród Narodów Świata. Wystawę zainaugurowaną 5 listopada będzie można oglądać do 9 lutego 2014 r.

foto: K. Kobis, archiwum Ambasady Izraela

Ceremonia wręczenia honorowego obywatelstwa Izraela Stefanii Wilkosz-Filo, Sprawiedliwej wśród Narodów Świata z Krakowa. Odznaczenie w Żydowskim Muzeum Galicja w 2009 r. wręczył ambasador Izraela Zvi Rav-Ner

Wojciech Górny*

Wystawa przybliży życiorysy krakowskich Sprawiedliwych i opowiada o pomocy Żydom na terenie Krakowa i Małopolski w czasie II wojny światowej. Jest też hołdem złożonym wszystkim, którzy narażając życie swoje i swoich bliskich, nieśli pomoc żydowskim sąsiadom. 15 października 1941 r. na ziemiach polskich okupowanych przez nazistowskie Niemcy weszło w życie rozporządzenie, na mocy którego karano śmiercią Żydów opuszczających getta oraz osoby świadomie udzielające im pomocy. Naród żydowski w zamyśle okupacyjnych władz niemieckich miał zostać wymordowany. Ostateczną decyzję w tej sprawie podjęto 20 stycznia 1942 r. podczas konferencji w Wannsee.

Mimo grożącej kary śmierci wielu ludzi pomagało Żydom. Instytut Pamięci Męczenników i Bohaterów Holokaustu Yad Vashem w Jerozolimie do 2013 r. przyznał 6394 osobom z Polski medal Sprawiedliwy wśród Narodów Świata, co stanowi 26 proc. wszystkich odznaczonych tym wyróżnieniem (24 811). To jednak tylko część niemożliwej dziś do policzenia gru-

py tych, którzy zdobyli się w czasie okupacji na pomoc Żydom. Wielu z nich zostało za to zamordowanych.

Wystawa w Fabryce Emalia Oskara Schindlera prezentuje sylwetki 16 osób, w większości członków Koła Środowiskowego w Krakowie Polskiego Towarzystwa Sprawiedliwych wśród Narodów Świata: Stefanii Wilkosz-Filo, Mirosławy Gruszczyńskiej, Artura Króla, Marii Nowak, Marii Rudzkiej, ks. Witolda Stolarczyka, Teresy Dietrich, Augusty Szemielowskiej, Janiny Strychalskiej, Marii Habiniak, Marii Kot, Stefana Miki, Kazimierza Sawickiego, ks. biskupa Albina Małysiaka, jak również rodziców przewodniczącego Koła Krzysztofa Włodarczyka: Zofii i Mariana Włodarczyków.

Polskie Towarzystwo Sprawiedliwych wśród Narodów Świata powstało w 1985 r. w Warsza-

wie i zrzesza Polaków odznaczonych tym medalem. W 1994 r. powstało Koło Środowiskowe Towarzystwa w Krakowie, obejmujące swoim zasięgiem trzy ówczesne województwa: krakowskie, tarnowskie i nowosądeckie. Głównym celem Koła jest integracja osób z Krakowa i Małopolski, które zostały odznaczone przez Yad Vashem. Jego członkowie swoją działalność postrzegają jako misję. Chcą zaświadczyć, że Polacy nie byli i nie są antysemitami, a mieszkańcom Krakowa i regionu pokazywać, jak mało jeszcze wiedzą o pomocy udzielanej Żydom w czasie II wojny światowej.

Wystawa została podzielona na pięć stref tematycznych. Pierwsza z nich poświęcona jest zagładzie krakowskich Żydów w czasie II wojny światowej, druga – działalności Sprawiedliwych, kolejna – ratowanym. Czwarty temat to historia Koła Środowiskowego w Krakowie Polskiego Towarzystwa Sprawiedliwych wśród Narodów Świata, ostatnią zaś częścią wystawy jest przestrzeń, w której prezentowane są pamiątki osób odznaczonych przez Instytut Yad Vashem.

Warto wspomnieć, że na stałej ekspozycji w Fabryce Emalia Oskara Schindlera prezentowane są zdjęcia i biogramy bohaterów ukazanych w większości jako młodzi ludzie, którzy w czasie wojny zostali zmuszeni do podejmowania dramatycznych decyzji. Można tam zobaczyć też obwieszczenie informujące o grożącej karze śmierci dla Polaków udzielających jakiegokolwiek pomocy Żydom, a także zdjęcia i krótkie cytaty, m.in. z wypowiedzi generalnego gubernatora Hansa Franka, które ukazują dramat zagłady Żydów w Krakowie i Małopolsce: likwidacje gett, deportacje do obozów zagłady itp. Na wystawie znajduje się również

lista 284 nazwisk osób związanych z Krakowem i odznaczonych medalem Sprawiedliwy wśród Narodów Świata. Na sąsiedniej ścianie umieszczono listę z nazwiskami osób uratowanych przez krakowskich Sprawiedliwych. W dalszej części ekspozycji prezentowana jest historia Koła krakowskiego i działalność jego członków. Obok ustawiono żywe drzewko oliwne, takie samo jak w ogrodzie w Yad Vashem, które symbolizuje pokój i pojednanie. Na wystawie są ponadto prezentowane prywatne pamiątki, dokumenty

i zdjęcia związane ze Sprawiedliwymi.

Wystawa w Fabryce Emalia prezentuje sylwetki 16 osób, w większości członków Koła Środowiskowego w Krakowie Polskiego Towarzystwa Sprawiedliwych wśród Narodów Świata.

*asystent w oddziale MHK Fabryka Emalia Oskara Schindlera

Lekcje Śpiewania. Święto każdego mieszkańca

Na scenie artyści przebrani w krakowskie stroje lub w mundury, a przed nimi rozśpiewany tłum. W deszczu czy słońcu już od 10 lat takie obrazki idą z Krakowa w świat. Waldemar Domański i Kazimierz Madej opowiadają, od czego wszystko się zaczęło i dlaczego spontaniczna akcja mogła skończyć się porażką.

Paulina Polak

Jak obchodzono wcześniej Święto Niepodległości? Dla większości Polaków był to po prostu wolny dzień, ewentualnie czas na zrobienie dużego prania lub grilla ze znajomymi – mówi Waldemar Domański, dyrektor Biblioteki Polskiej Piosenki. 10 lat temu to właśnie on wpadł na pomysł innego świętowania. Najpierw spróbował w domu z rodziną, ale prędko okazało się, że chętnych jest znacznie więcej. – W pewnym momencie przestałem kojarzyć wszystkie twarze, które w przerwach mijalem w swojej kuchni – wspomina. Padła więc propozycja, żeby przenieść imprezę w plener. Nie było to jednak takie proste. Gdy pukał do kolejnych drzwi z prośbą o wsparcie, pytano, jakie ma związki z muzyką: czy może jest z rodziny Grechutów, Pendereckich albo gra na jakimś instrumencie? – Jestem stolarzem. Marzy mi się Biblioteka Polskiej Piosenki – odpowiadał Domański. I na tym kończyła się rozmowa.

Bęben, megafon i transparent z prześcieradła

W końcu znajoma kardiolog podpowiedziała mu, żeby pozyskał jakiegoś artystę. Padło na Kazimierza Madeję, dyrektora Kabaretu Loch Camelot, który na początku też podszedł do pomysłu bardzo sceptycznie. – Miałem poważne wątpliwości. Spotkaliśmy się pierwszy raz w życiu i nie chciałem, żeby wszystko poszło w kierunku pieśni biesiadnej, której nie znoszę. Zaryzykowałem. Powiedziałem sobie: najwyżej to będzie tylko jeden raz – wspomina Kazimierz Madej.

Potem jednak pojawił się kolejny problem: skąd na to wszystko wziąć pieniądze. Byli uparci, więc w kancelarii Prezydenta Miasta Krakowa wywalczyli kilkaset złotych na wydrukowanie 300 śpiewników z tekstami i nutami pieśni. Promocję zrobili sobie sami – rozdawali ulotki na Rynku Głównym. Madej bił w bęben, a Domański krzyczał do pożyczonego megafonu. Obnosili transparent z prześcieradła, na którym było napisane: „Patriotyzm nie musi być cier-

pieniem”. Niektórzy przechodnie nie zostawiali na nich suchej nitki. – Ale najbardziej to baliśmy się komatantów, że zarzucą nam nazbyt lekkie podejście do poważnych spraw. Poprosiliśmy o spotkanie. Stałem przed nimi i zacząłem opowiadać, że w narodzie pada duch i że trzeba coś z tym zrobić. Sala milczała. Na końcu padło tylko jedno pytanie: „A czy tam będą śpiewane żurawiejki?”. „Będą”, odpowiedziałem, nie do końca świadomy, co to dokładnie jest. Dostaliśmy błogosławieństwo – mówi Waldemar Domański.

Dzień wielkiej próby

I w końcu przyszedł dzień wielkiej próby. Był 11 listopada 2002 r., na zewnątrz ziąb i mżawka. Madej i Domański schowali się w podcieniach Sukiennic i zaczęli wypatrywać gości. I nagle ludzie zaczęli się schodzić. Pomalutku, po trochę, aż w końcu zebrało się przed nimi jakieś... 1500 osób. Wyciągnęli więc swoje 300 śpiewni-

ków, ale szybko okazało się, że to za mało. Przynarciarci przez tłum do murów Sukiennic, zobaczyli przed sobą las wyciągniętych rąk. Tak publiczność zagłosowała „za” pomysłem. – Lekcja trwała blisko dwie godziny, ale także po niej ludzie podchodzili do nas i gratulowali. Widać było, jak dużo radości sprawiło im to wspólne śpiewanie – mówi Kazimierz Madej.

I tak to mniej więcej wygląda do dziś, tylko że w rekordowych lekcjach bierze już udział 30 tys. ludzi. Regularnie śpiewają krakowianie, ale też turyści z całej Polski, Europy, a nawet ze Stanów Zjednoczonych. Przychodzą szkoły i przedszkola, a inne miasta – w tym także odległy Londyn – też chcą organizować takie imprezy. – Poza tym nic się nie zmieniło. Trzymamy się prostej i skromnej formy, bo to nie ma być impreza estradowa, tylko wielkie święto mieszkańców Krakowa i nie tylko – mówi Waldemar Domański.

50. Lekcja Śpiewania „Radosna Niepodległości” odbędzie się 11 listopada w Rynku Głównym o godz. 17.00. Tradycyjnie patronat honorowy objął nad wydarzeniem prezydent Krakowa Jacek Majchrowski. Nieco wcześniej, bo 8 listopada, Kazimierz Madej i Waldemar Domański zapraszają do Loch Camelot (godz. 20.00) wszystkich, którzy uwierzyli w lekcję śpiewania i spowodowali, że już 300 tys. ludzi wzięło udział w spotkaniach z patriotyczną pieśnią. Jak podkreślają organizatorzy, szczególne podziękowania należą się prezydentowi Jackowi Majchrowskiemu i całej Kancelarii Prezydenta Miasta Krakowa.

W rekordowych lekcjach śpiewania bierze udział nawet 30 tys. osób!

Sport przez cały rok

Przebudowana i zmodernizowana hala sportowa klubu Prądniczanka w Dzielnicy III Prądnik Czerwony oraz pasywna hala sportowa, która powstaje przy Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 3 na os. Wysokim w Dzielnicy XVI Bieńczyce to kolejne obiekty umożliwiające mieszkańcom Krakowa, a szczególnie dzieciom i młodzieży uprawianie sportu przez cały rok.

fot. Wiesław Migda / UMK

Otwarcie zmodernizowanej hali sportowej klubu Prądniczanka w Dzielnicy III Prądnik Czerwony

Jerzy Sasorski*

Szczęśliwy finał inwestycji przy ul. Majora 12a, gdzie 22 października Prezydent Miasta Krakowa Jacek Majchrowski przekazał symboliczny klucz wiceprezesowi KS Prądniczanka Jerzemu Starmachowi, oznaczając nie tylko zdecydowaną poprawę warunków codziennych treningów grupie 300 młodych zawodniczek i zawodników, ale pozwala także jednemu z najstarszych krakowskich klubów, założonemu w 1921 r., na rozwijanie działalności poprzez przywrócenie istniejących dawniej lub utworzenie zupełnie nowych sekcji sportowych oraz rozszerzenie współpracy z pobliskimi szkołami.

Celem modernizacji hali na Prądniku Czerwonym było dostosowanie jej do obecnie obowiązujących przepisów, rozbudowa i unowocześnienie zaplecza (użytkownicy hali mają do dyspozycji cztery zespoły sanitarno-szatniowe z natryskami, umywalkami, ubikacjami) oraz przygotowanie areny (21x50 m) do prowadzenia zajęć dla jak największej liczby ćwiczących. Wyposażono więc halę w siat-

ki przegradzające oraz większą liczbę koszy do koszykówki, położono uniwersalną wykładzinę sportową. Można tu grać także w piłkę ręczną, siatkówkę, unihokeja czy futsal, organizować zawody w sportach indywidualnych. Kiedyś Prądniczanka szczyliła się nie tylko piłkarzami – jej wychowankami byli m.in. czołowi gracze Wisły: Władysław Kawula i Fryderyk Monica – ale także zapaśnikami (Zdzisław Antkiewicz, Antoni Radoń oraz mistrz Polski i reprezentant kraju na mistrzostwa świata, choć wtedy już w barwach Stali Rzeszów, Andrzej Jędras) i tenisistami stołowymi, których przez wiele lat trenował niezapomniany Stanisław Wcisło.

Innowacyjne rozwiązania zastosowane przy projektowaniu pasywnej hali sportowej na nowohuckim os. Wysokim pozwolą na zmniejszenie nawet o 80–90 proc. zużycia energii cieplnej w stosunku do obiektu standardowego. Budynek pasywny to bowiem taki, który poprzez odpowiednią lokalizację i ukształtowanie bryły, bardzo dobrą termoizolację i szczelne przegrody oraz wentylację mechaniczną z odzyskiem ciepła w sposób bierny, czyli pasywny,

wykorzystuje energię słoneczną i wewnętrzne zyski ciepła do celów grzewczych.

Aby uzyskać pożądane efekty, wykorzystane zostaną nowoczesne technologie: centrale wentylacyjne z wymiennikami ciepła obrotowym i podwójnym krzyżowym; gruntowy wymiennik ciepła (zapewniający wstępne podgrzanie powietrza zimą lub jego ochłodzenie latem), dzięki któremu wzrasta komfort cieplny we wnętrzu; kolektory słoneczne dodatkowo zmniejszające zapotrzebowanie na energię konwencjonalną. Zadbano również o funkcjonalność hali. Bezpośrednio z hali będzie można przejść na arenę, widownię i na zaplecze sanitarno-szatniowe. Hol z budynkiem szkoły połączony zostanie przewiązką.

Wielofunkcyjna arena (22x44 m, o wysokości 7 m) spełnia wymogi do rozgrywania zawodów ogólnopolskich w różnych dyscyplinach sportu – m.in. piłce ręcznej, siatkówce czy koszykówce. Trybuny pomieszczą ponad 200 osób. Na poziomie trybun znajdują się też toalety dla kibiców. W części niższej budynku i pod trybunami umieszczono zaplecze szatniowo-sanitarne dla zawodników, salę fitness o powierzchni blisko 100 m kw. oraz inne pomieszczenia: dla trenerów, techniczne, gospodarcze i magazynowe.

29 października prezydent Krakowa Jacek Majchrowski, dyrektor Zarządu Infrastruktury Sportowej w Krakowie Krzysztof Kowal oraz przedstawiciele wykonawców, szkoły i Dzielnicy XVI Bieńczyce dokonali wmurowania aktu erekcyjnego pod budowę hali. Fragmenty ścian już widać. Planowany termin realizacji inwestycji to koniec sierpnia 2014 r.

*rzecznik prasowy Zarządu Infrastruktury Sportowej w Krakowie

wizualizacja: Architektura Pajwina Przeczek / Salmach.pl

Wizualizacja pasywnej hali sportowej przy Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 3 na os. Wysokim

Przeciw wykluczeniom

Miejski program „Sport przeciw wykluczeniom” realizowany przez Krakowski Klub Oyama jest próbą poszerzenia oferty skierowanej do mieszkańców Krakowa, szczególnie tych najmłodszych. Jego celem jest przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w ramach prowadzonej profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży.

Jacenty Kowerski

Główne zadania projektu, dla realizacji którego Miasto pozyskało znakomitego partnera, jakim jest działający już od dwudziestu lat Krakowski Klub Oyama, to organizacja zajęć z profilaktyki kryminalnej i uzależnień, warsztatów psychologicznych, treningów samoobrony wobec agresji fizycznej oraz szkoleń z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej. Wzrost poczucia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży zarówno w szkole, jak i poza nią, kształtowanie pożądanych postaw i umiejętności w sytuacjach zagrożeń uzależnieniami oraz przemocą to najważniejsze cele projektu.

Dla chłopców i dziewcząt, dla juniorów i seniorów

Oyama karate wypracowało sprawdzone i bezpieczne metody zajęć z najmłodszymi. Dzięki systematycznym ćwiczeniom ogólnorozwojowym i specjalistycznym dziewczęta i chłopcy są zdrowsi i robią postępy w nauce. Na treningu uczą się samodyscypliny, poszanowania starszych, a przede wszystkim wiary w siebie. Stają się odporniejsi na wszelkie przeciwności oraz ne-

gatywny wpływ środowiska, dzięki czemu później nie szukają ukojenia w alkoholu czy narkotykach. Treningi odbywają się 4–5 razy w tygodniu tak aby nie kolidowały z harmonogramem zajęć lekcyjnych. W czasie przerwy wakacyjnej najlepsi uczestnicy kwalifikowani są na obozy rekreacyjno-szkoleniowe. Wszystkie treningi i zajęcia prowadzą trenerzy i instruktorzy Krakowskiego Klubu Oyama oraz wysoko wykwalifikowani specjaliści: funkcjonariusz Wydziału Prewencji Kryminalnej Małopolskiej Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie, trener Polskiej Akcji Humanitarnej oraz Praw Dziecka UNICEF.

Warto podkreślić, że KK Oyama dzięki licznym sukcesom oraz wieloletnim inicjatywom społecznym w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu jest wspomagany finansowo przez Gminę Miejską Kraków. Lista sukcesów sportowych członków klubu jest długa. Medale do klubowego skarbcza dorzucają zarówno seniorzy, jak i juniorzy, zdobywając je w krajowych, europejskich i światowych czempionatach. W najbliższym czasie silna ekipa Oyamy wystąpi w Mistrzostwach Świata w Montrealu, natomiast juniorów czeka start w Otwartych Mistrzostwach Japonii.

Dwadzieścia lat historii

Zarówno sukcesy sportowe, jak i organizacyjne to przede wszystkim zasługa Jana Dyducha, założyciela Klubu. W 1991 r. nawiązał on kontakt z Wielkim Mistrzem Shigeru Oyama i systematycznie podnosząc swoje umiejętności, nieprzerwanie przekazuje zdobytą wiedzę liczny podopiecznym. O dużych umiejętnościach technicznych i szkoleniowych trenera Dyducha świadczy wymownie to, że wychował wielu znakomych zawodników i instruktorów m.in. mistrzów świata knockdown Oyama karate, medalistów mistrzostw Europy, dziesiątki medalistów mistrzostw Polski i Pucharu Polski. Jan Dyduch doceniany jest również na arenie międzynarodowej, od wielu już lat pełni bowiem funkcję prezesa międzynarodowej federacji tej dyscypliny sportu.

Mówiąc o realizacji programu „Sport przeciw wykluczeniom”, warto wspomnieć, że w październiku KK Oyama zaprezentował ten wartościowy projekt przed 40-osobową delegacją Flamandzkiego Instytutu Administracji Sportowej i Rekreacyjnej z Belgii. Organizacja ta zrzesza ponad 270 instytucji pozarządowych, których głównym zadaniem jest wspieranie podmiotów na poziomie lokalnym i regionalnym odpowiedzialnych za kreowanie i realizację strategii i działań w dziedzinie sportu powszechnego oraz bezpiecznych zachowań. Flamandzcy goście byli pod wrażeniem znakomitej prezentacji krakowskiego projektu i już zadeklarowali chęć bliskiej współpracy w tej dziedzinie.

Wszystkich zainteresowanych szczegółowymi informacjami dotyczącymi klubu, programu zajęć oraz treningów zachęcamy do odwiedzenia strony internetowej: www.oyama-karate.pl.

Krakowski Klub Oyama z powodzeniem realizuje miejski program „Sport przeciw wykluczeniom”

Czyżyńska Akademia Samorządności

Październik i listopad to miesiące zarezerwowane dla drugiej edycji Czyżyńskiej Akademii Samorządności. Trwa ona od 5 października do 29 listopada, a honorowy patronat objął nad nią Przewodniczący Rady Miasta Krakowa Bogusław Kośmider.

Blazej Siekierka

Czyżyńska Akademia Samorządności to projekt adresowany do uczniów szkół średnich. Wykładowcy – lokalni politycy – tłumaczą słuchaczom, czym jest samorząd, i zachęcają ich do angażowania się w sprawy publiczne. W ubiegłym roku słuchaczy CAS było 50, w tym roku jest ich już 100. Organizatorami Akademii są: Dzielnica XIV Czyżyny, Instytut Politologii Uniwersytetu Pedagogicznego

go im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 14 w Krakowie i Ośrodek Kultury Kraków – Nowa Huta.

W programie znalazły się spotkania z przedstawicielami Sejmiku Województwa Małopolskiego, Rady Miasta Krakowa oraz posłami. Prowadzone są też wykłady o roli dzielnic w strukturze samorządowej.

Jednym z najciekawszych październikowych punktów Czyżyńskiej Akademii Samorządności był wykład „Rola, podział i zadania

samorządu terytorialnego w państwie”. Wygłosiła go Katarzyna Zielińska, doktorantka Instytutu Politologii Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie. Wykład był podstawą do dyskusji, którą prowadził z zebraną młodzieżą Ireneusz Raś, poseł na Sejm RP, były radny miasta Krakowa i przewodniczący Rady Dzielnicy XVI Bieżczyce. Poseł przedstawił i wyjaśniał zasady pracy Sejmu RP oraz odpowiadał na liczne pytania młodzieży – łącznie z tym, dlaczego w czasie obrad sala sejmowa świeci pustkami.

14 listopada o godz. 16.00 w Klubie 303 na os. Dywizjonu 303 odbędzie się wykład Wojciecha Krzysztonka, Przewodniczącego Rady i Zarządu Dzielnicy XIV pt. „Rola dzielnic w strukturze samorządowej Krakowa”. Dwie godziny później wszyscy chętni będą mogli wziąć udział w oficjalnej sesji Rady Dzielnicy XIV. Z kolei 29 listopada o godz. 14.00 na Uniwersytecie Pedagogicznym im. KEN w Krakowie, przy ul. Podchorążych 2 nastąpi uroczyste wręczenie dyplomów uczestnikom akademii.

Kalendarium Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa i wiceprzewodniczących

16 października

- uroczysta sesja RMK z okazji wręczenia brązowych medali Cracoviae Merenti Stanisławie Centkowskiej, prof. Jadwidze Romańskiej-Gabryś oraz prof. Stefanowi Dousie, Sala Obrad RMK (zaproszenie: Przewodniczący Rady Miasta Krakowa)

foto: Blazej Siekierka / UMK

- inauguracja Roku Akademickiego 2013/2014, ul. Zwierzyniecka 2 (zaproszenie: Wielki Kanclerz, Rektor i Senat Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II)

17 października

- uroczystość wręczenia Prezydentowi Jackowi Majchrowskiemu Orderu Legii Honorowej

przyznanego dekretem Prezydenta Republiki Francuskiej, sala Lea (zaproszenie: Kancelaria Prezydenta Miasta Krakowa)

18 października

- konferencja jubileuszowa z okazji 60-lecia Uniwersytetu Rolniczego, ul. 29 Listopada 46 (zaproszenie: Rektor i Senat UR)
- uroczystości jubileuszowe z okazji 60-lecia XI LO, NCK (zaproszenie: XI LO im. Marii Dąbrowskiej w Krakowie)

19 października

- spotkanie dotyczące profilaktyki onkologicznej oraz otwarcia wystawy pt. „Odzyskać Kobiecość” (zaproszenie: Prezydent Miasta Krakowa oraz Towarzystwo Amazonki)
- uroczyste podniesienie kościoła św. Jakuba Apostoła w Więclawicach do godności Sanktuarium Diecezjalnego św. Jakuba Apostoła (zaproszenie: Bractwo Świętego Jakuba Apostoła i Parafialna Rada Duszpasterska)

23 października

- 87. sesja Rady Miasta Krakowa, Sala Obrad RMK (zaproszenie: Przewodniczący RMK)
- wieczór urodzinowy ks. infułata Jerzego Bryły, Sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Łagiewnikach (zaproszenie: Proboszcz Parafii Prepozytury Najświętszego Salwatora oraz Dyrektor Wydawnictwa „Petrus”)

24 października

- otwarcie Konsulatu Urugwaju w Krakowie (zaproszenie: Konsul Honorowy Urugwaju w Krakowie)

25 października

- jubileusz 15-lecia Muzeum Inżynierii Miejskiej, ul. św. Wawrzyńca 15 (zaproszenie: Prezydent Miasta Krakowa oraz Dyrektor Muzeum Inżynierii Miejskiej)

29 października

- otwarte spotkanie konsultacyjne w sprawie nowych statutów dzielnic, sala Portretowa (zaproszenie: Prezydent Miasta Krakowa)

30 października

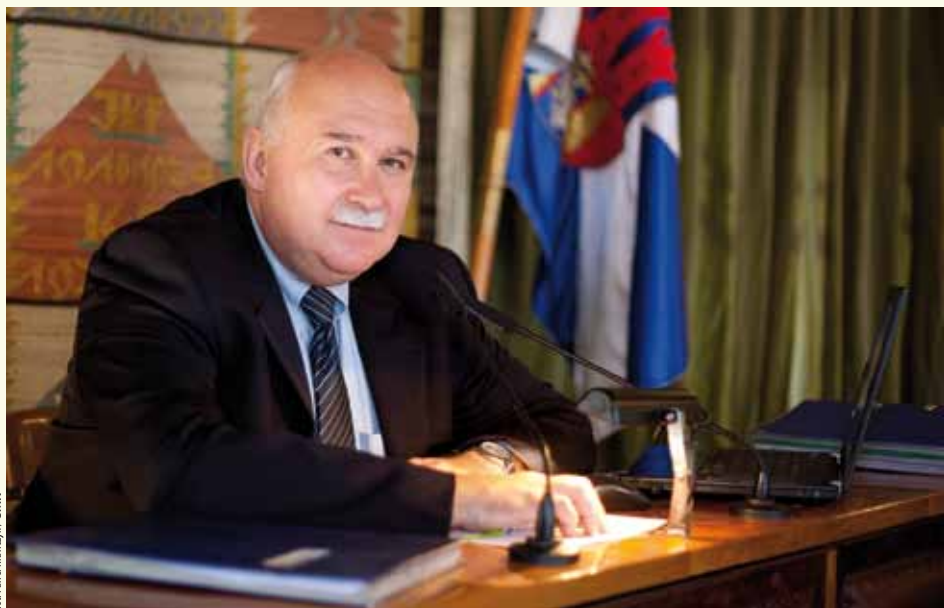
- akcja Krakowski Znicz Pamięci – radni zapalili znicze pamięci na grobach swoich poprzedników z Rady Miasta Krakowa, na grobach honorowych obywateli Krakowa oraz na mogiłach osób odznaczonych medalem Cracoviae Merenti (zaproszenie: Przewodniczący Rady Miasta Krakowa)

1 listopada

- IX kwesta na rzecz ratowania najcenniejszych podgórskich nagrobków, nowy cmentarz Podgórski (zaproszenie: Stowarzyszenie Podgórze PL)

Odwołać klątwę Matejki

Czy kompromis jest wart więcej niż trudne zwycięstwo? Kogo wybierać na patronów ulic? Czy Kraków buduje za dużo pomników? I co ze smogiem? **Bogusław Kośmider**, Przewodniczący Rady Miasta Krakowa, podsumowuje ostatnie prace RMK. Rozmawia Jan Bińczycki.

fot. Paweł Kravczyk / UMK

Bogusław Kośmider – bankowiec i ekonomista. Absolwent Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Radny Miasta Krakowa od 1994 r. Od III kadencji wiceprzewodniczący Rady. W VI kadencji wybrany na stanowisko Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa. Wieloletni instruktor harcerski w Krakowie

Właśnie wrócił Pan z otwarcia Targów Książki, zaraz zaczyna się posiedzenie Komisji ds. Ekologii i Ochrony Powietrza poświęcone walce ze smogiem. Co będzie głównym wątkiem prac rady w najbliższym czasie: kultura czy czyste powietrze?

Bogusław Kośmider: Zamykamy pewne sprawy, które kiedyś były tematem długich dyskusji i ustaleń. To przede wszystkim najważniejsze wyzwania, takie jak bezpieczeństwo, budżet lub czyste powietrze. Ale też sprawy o charakterze symbolicznym. Na przykład pomnik Jana Matejki, byłego honorowego obywatela naszego miasta. Byłego, bo zrzekł się tytułu w proteście przeciwko burzeniu średniowiecznego szpitala duchaków. Oczywiście miał rację. Kraków jak dotąd nie doczekał się pomnika swego wybitnego mieszkańca. Oczywiście mamy plac jego imienia, jest patronem ASP, ale zdaniem wielu środowisk należy go upamiętnić także stosownym pomnikiem.

A nie starczy nam tych pomników? Sporo kosztują i nie każdemu się podobają.

BK: Trudno oskarżać naszą gminę o zawyżanie ogólnopolskiej średniej w budowie pomników. W tej kadencji było ich naprawdę niewiele, a te, które powstają, to rezultat starań sprzed lat, konsultacji, konkursów etc. W przypadku Matejki to zwieńczenie sprawy sprzed 120 lat (śmiech). Poza tym zwykle to nie rada „zamawia” pomniki. Z reguły wydajemy tylko pozwolenie na ich wzniesienie. Uważam, że najlepszy rodzaj upamiętnienia wybitnych postaci, o których nie powinno się zapominać, to „żywe pomniki” – szkoły, przedszkola czy domy dziecka ich imienia. Ale to tylko jedna strona medalu. Uważam, że „Kraków to narodu obowiązek”. Takie działania jak nadawanie nazw instytucjom czy ulicom niekiedy trzeba dopełniać śladami w przestrzeni publicznej. Wbrew pozorom tablice, pomniki i innego rodzaju znaki pełnią ważne funkcje – edukacyjne, promocyjne, este-

tyczne, skłaniają do refleksji. Poza tym stanowią pretekst do prezentacji polskiej kultury oraz historii. Wystarczy, żeby turysta zainteresował się, kim jest natchniony mężczyzna wskazujący na niebo pośrodku Rynku.

Oczywiście, nie powinno się działać wbrew woli mieszkańców i opinii ekspertów, trzeba szukać kompromisów. Tak dzieje się choćby przy okazji nadawania nazw ulicom. Drogę prowadzącą do Centrum Jana Pawła II w Łagiewnikach właściciel terenu chciał nazwać Totus Tuus. Rada dzielnicy uznała jednak, że najlepszym patronem będzie Adolf Hyla, twórca słynnego obrazu „Jezu, ufam Tobie”. Udało się dla niego znaleźć inną, równie godną lokalizację i pogodzić wszystkich. Podobnie było w przypadku parku technologicznego i ulicy prof. Michała Życzkowskiego. Na wniosek Politechniki Krakowskiej, właściciela terenu, powinniśmy to zrobić od razu, ale firmy, które tam działają, muszą mieć czas na zmiany. Udało się wynegocjować z nimi wydłużenie terminu zmiany, by nie miały kłopotów w bieżącej działalności.

A jak Pan się zapatruje na sprawę przymiarek do rozbitcia funduszu Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa na cele w całej Polsce? Ostatnio stanowisko magistratu poparł Wrocław...

BK: Ale także nie bezwarunkowo, lecz w zamian za poparcie dla podobnego funduszu dla Wrocławia. Trudno się temu dziwić, bo nie tylko Kraków ma godne restaurowania zabytki. Nikomu jednak nic nie zabieramy, wręcz przeciwnie – dajemy przykład dobrego, przejrzystego finansowania. Wraz z funduszami rządowymi do SKOZK-u płyną i prywatne, każda złotówka podlega fachowemu nadzorowi i zostaje wzmocniona następną, wyjętą z miejskiej czy innej kasy.

Rozmawiamy o kompromisach i porozumieniu. A jak wyglądają szanse na consensus w sprawie walki ze smogiem?

BK: Consensus jest zawsze ważny, bo jeśli każda ze stron obstaje przy swoim, to wygrywa siła, a nie argumenty merytoryczne. Jestem gorącym zwolennikiem całkowitego zakazu palenia węglem. Wprowadzamy osłony, dopłaty, odpowiedni czas na zmianę ogrzewania etc. Do tego z kalkulacji wynika, że wprowadzenie całkowitego zakazu zaowocuje ponad dwukrotną poprawą w stosunku do częściowego wariantu. Szukamy kompromisu, tak aby udało się i przyspieszyć likwidację smogu, i wziąć pod uwagę racje tych, którzy widzą w proponowanych rozwiązaniach ogromny problem socjalny czy ekonomiczny. To sprawa nieco inna od poruszanych wcześniej, ale także w pewien sposób historyczna. Od naszych decyzji będą zależeć zdrowie i jakość życia kolejnych pokoleń krakowian.

Nowe statuty, nowe szanse

Rady dzielnic to ważne ogniwo w miejskim krwiobiegu. To do nich mieszkańcy zwracają się ze sprawami dotyczącymi najbliższej okolicy, to ich reprezentanci rozpoznają lokalne problemy i potrzeby. Jak dotąd kompetencje rad były jednak znacznie ograniczone. Teraz to ma się zmienić.

Jan Bińczycki

Po 23 latach od utworzenia statuty rad dzielnic mają ulec zmianom. Ich celem jest zwiększenie suwerenności, umożliwienie prowadzenia inwestycji na większą skalę oraz aktywizacja mieszkańców. Jedną z istotniejszych innowacji to wprowadzenie możliwości decydowania o wydatkach w miejsce dotychczasowych sztywnych portfeli na konkretne zadania. Oznacza to, że środkami rozdzielanymi poprzednio ogólnie na remonty chodników, inwestycje w szkoły czy infrastrukturę sportową i wszelkie inne zadania będą teraz zarządzały dzielnice.

Istotnymi nowościami są także budżety partycypacyjne oraz stworzenie inicjatywy uchwałodawczej dla mieszkańców. Teraz eksperyment ma stać się rutyną. Po zebraniu 200 podpisów krakowianie będą mogli powołać komitet reprezentacyjny, który będzie wnosił pod obrady propozycje dotyczące wydatków.

O spodziewane efekty zmian w statutach dzielnic postanowiliśmy zapytać ich twórcę radnego Dominika Jaśkowca, przewodniczącego Komisji ds. Reformy Ustroju Samorządowego, Współpracy i Dialogu Społecznego.

– Myślę, że już w przyszłym roku pierwsze efekty naszej trzyletniej pracy przełożą się na konkrety dla krakowian: uproszczenie procedur, stworzenie mechanizmów współdecydowania krakowian o wydatkach dzielnic, zmiany w prawie wyborczym. To wszystko ma stworzyć mechanizm dający większe możliwości udziału obywateli w współrządzeniu miastem. Kompetencje, jakimi będą dysponować „dzielnice zadaniowe”, na pewno staną się zachętą do aktywności krakowian na tym polu: remonty budynków szkolnych, przedszkoli, budowa placu zabaw, remont chodnika czy też budowa

parkingu to sprawy dla wielu z nas najważniejsze – mówi Dominik Jaśkowiec.

Choć projekt znalazł wielu zwolenników, to jeden jego fragment budzi kontrowersje. Chodzi o przyzwolecie na udział w sprawach dzielnicy przez osoby niezameldowane na terenie konkretnych dzielnic. – Walka z mitami i uprzedzeniami jest trudna. Tymczasem sprawa jest bardzo prosta: Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie orzekł, że w wyborach do rad dzielnic prawa wyborcze muszą posiadać te same osoby, które mają prawa wyborcze do rady miasta. Oznacza to, że każdy stały mieszkaniec Krakowa mający prawa wyborcze w wyborach samorządowych będzie mógł wziąć udział w wyborach do rady dzielnicy, na terenie której stale zamieszkuje. Nie nadajemy praw wyborczych osobom tymczasowo zameldowanym, rozszerzamy jedynie grono osób uprawnionych do udziału w wyborach dzielnicowych do wszystkich stałych mieszkańców Krakowa. Według mnie jest to postępowanie logiczne – dodaje radny Jaśkowiec.

Dzięki zmienionym statutom dzielnic mieszkańcy będą mogli decydować o tym czy w ich sąsiedztwie powstanie np. nowoczesny plac zabaw

Medalowe radne

Małgorzata Jantos, wiceprzewodnicząca RMK, oraz Marta Patena, przewodnicząca Komisji Edukacji zostały odznaczone Złotymi Krzyżami Zasługi przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Uroczystość odbyła się 15 października w auli Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej.

Jan Bińczycki

Obie radne z edukacją związane są zarówno przez działalność w samorządzie, jak i pracę zawodową.

– 23 lata temu współtworzyłam polskie niepubliczne szkolnictwo. To były szkoły uczące zawodu, pozwalały absolwentom znaleźć dobre posady. Sprawy edukacji są mi bardzo bliskie. Śmiem twierdzić, że się na nich znam. Mam doświadczenie menadżera, zajmowa-

łam się zarządzaniem szkołami. To właśnie dlatego zaproponowano mi udział w pracach Rady Miasta Krakowa – wspomina Małgorzata Jantos.

– Otrzymanie wyróżnienia w Święto Edukacji Narodowej to dla mnie ogromna satysfakcja. Traktuję je jako wyzwanie do dalszej, najbliższej mojemu sercu, pracy dla młodzieży i z młodzieżą. Jednocześnie mobilizuje mnie do wytężonej pracy na rzecz jak najlepszego zorganizowania przestrzeni publicznej innym

grupom społecznym, stowarzyszeniom i organizacjom, a także pojedynczym mieszkańcom Krakowa – mówi Marta Patena.

Odnaczenie Krzyż Zasługi ustanowiono w 1923 r. Nadawane jest osobom, które położyły zasługi dla państwa lub obywateli, spełniając czyny przekraczające zakres ich zwykłych obowiązków, a przynoszące znaczną korzyść państwu lub obywatelom, za ofiarną działalność publiczną, ofiarne niesienie pomocy oraz działalność charytatywną. W 1944 r. zostało włączone do systemu odznaczeń Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. W latach 1940–1989 przyznawał je także Rząd Polski na uchodźstwie. Do przedwojennej formy powrócono w 1992 r. Od tego czasu przyznano 49 468 złotych, 84 642 srebrnych i 97 973 brązowych Krzyży Zasługi. Krzyż Zasługi może być nadany tej samej osobie w każdym stopniu dwukrotnie.

Kraków bez studentów?

Czy ktokolwiek wyobraża sobie Kraków bez studentów? Wydaje się to niemożliwe tak jak wyobrażenie sobie Warszawy bez pomnika syrenki, a Paryża – bez wieży Eiffla.

Małgorzata Jantos*

Małgorzata Jantos

for. archiwum prywatne

Uświadamiamy sobie tę nierozłączność dopiero wtedy, kiedy nadchodzą wakacje czy święta i studentów w Krakowie nie ma. Miasto staje się co prawda mniej zatłoczone, ale także nagle postarzałe i smutne.

Najstarsza krakowska szkoła wyższa to Uniwersytet Jagielloński, który w przyszłym roku skończy 650 lat. Powiązanie Krakowa z bracią studencką zaczęło się u progu pontyfikatu Urbana V, kiedy to Kazimierz Wielki prosił o możliwość założenia studium generale w najznamienitszym mieście Korony – Krakowie. W 1363 r. papież odpowiedział pozytywnie na prośbę króla, a już w następnym roku, 12 maja, kancelaria królewska wystawiła dokument uposażenia dla uniwersytetu w Krakowie, w którym zostały sformułowane wolności uczelni, charakter naukowy i model finansowania jej działalności. W zamierzeniach króla Kazimierza i jego doradcy Janusza Suchywilka uczelnia krakowska miała być wzorowana na modelu bolońskim i stać się uniwersytetem prawniczym. Powszechnie przyjmuje się, że to w Bolonii został założony pierwszy uniwersytet. Wedle ustaleń XIX-wiecznych badaczy miało to nastąpić w 1088 r. Wtedy zaczęły według nich działać dwie szkoły: uniwersytet cismontański, w którym kształcili się studenci pochodzący z Italii, oraz uniwersytet ultramontański dla przybyszów spoza Włoch. Pierwszy uniwersytet w naszej części kontynentu powstał w 1348 r. w Pradze dzięki fundacji Karola IV. 16 lat później utworzono uniwersytet w Krakowie. I od tego momentu w naszym mieście są studenci.

Kraków to obecnie drugi po Warszawie ośrodek akademicki w Polsce. Działają u nas 23 uczelnie wyższe (10 publicznych). Na samym Uniwersytecie Jagiellońskim studentów jest ponad 46 tys., na AGH – 39 tys., na UEK – 23 tys. W Krakowie uczy się ponad 180 tys. studentów, pracowników naukowych jest ponad 13 tys. (w tym ponad 1500 profesorów tytularnych). Dzięki przybywającym na studia młodym ludziom miasto staje się więc metropolią liczącą ponad 900 tys. mieszkańców.

Studenci najczęściej przyjeżdżają z innych miast w Małopolsce (na pierwszym miejscu jest Tarnów, na drugim Nowy Sącz), z Podkarpacia (Rzeszów, Przemyśl) i ze Śląska (Bielsko-Biała, Katowice, Tychy), ale coraz więcej uczelni jest przygotowanych na przyjazdy obcokrajowców. Prawie 10 proc. studentów zakwaterowanych jest w akademikach (9 tys. miejsc oferuje samo Miasteczko Studenckie AGH).

Oczywiście Kraków bardzo dużo zyskuje dzięki studentom. To korzyść dla mieszkańców, którzy wynajmują mieszkania, to radość dla właścicieli pubów, kawiarni, kin, księgarni i wielu, wielu miejsc, które ożywają się w momencie przybycia studentów. Ponieważ wszyscy mamy świadomość, jakim dobrem jest brać studencka, która przybywa do Krakowa, można zapytać, co robi miasto, aby stan ten utrzymać. W tej kadencji rozpoczęła działanie Komisja Rozwoju i Innowacji Rady Miasta Krakowa, która m.in. ma zajmować się współpracą ze szkołami wyższymi. W styczniu 2009 r. oficjalnie uruchomiono portal „Study in Krakow”. Projekt anglojęzycznej strony o studiowaniu w Krakowie jest wynikiem podpisanej w styczniu 2008 r.

umowy o współpracy dziewięciu krakowskich uczelni z Gminą Miejską Kraków w zakresie promocji tzw. Krakowskiego Ośrodka Akademickiego. Sygnatariuszami umowy są m.in. Uniwersytet Jagielloński, Akademia Górniczo-Hutnicza, Uniwersytet Ekonomiczny, Politechnika Krakowska i Uniwersytet Rolniczy. Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego dołączyła do tego grona w 2009 r. Projekt „Study in Krakow” skierowany jest m.in. do młodych ludzi z takich krajów, jak Chiny czy Indie.

Powstaje pytanie, czy wsparcie ze strony miasta jest wystarczające, zwłaszcza że studentów ma być coraz mniej. Jak wynika z raportu „Demograficzne tsunami” opublikowanego przez Instytut Rozwoju Kapitału Inteluktualnego im. Sokratesa liczba studentów w Małopolsce ma spaść do 2020 r. o blisko 27,3 proc.

Co jest ważnym elementem współpracy urzędu miasta z uczelniami? Należy się przyjrzeć zewnętrznym analizom, które dotyczą tego zagadnienia. Przyszłością Krakowa jest innowacyjność, która napędza gospodarkę. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wspieranie innowacji przez uczelnie i parki technologiczne. Źle wypowiedziała się o efektach tych działań, które praktycznie nie poprawiają innowacyjności polskiego przemysłu i gospodarki. Kontrola NIK dotyczyła lat 2010–2012 i objęła 16 szkół wyższych (m.in. uniwersytety w Białymstoku, Olsztynie i Krakowie; politechniki w Gdańsku, Kielcach, Lublinie czy Wrocławiu) oraz dziewięć podmiotów zarządzających ośmioma parkami technologicznymi, w tym m.in. Jagiellońskie Centrum Innowacji Sp. z o.o. w Krakowie. Skontrolowane szkoły wyższe w badanym okresie zrealizowały niemal 5 tys. projektów badawczych o wartości niemal 730 mln zł, dofinansowanych ze środków publicznych. Niestety, tylko nieznaczny ich odsetek dotyczył badań, których wyniki powinny nadawać się do praktycznych zastosowań.

Kolejnymi słabymi stronami Polski (a tym samym i Krakowa) jest współpraca nauki i biznesu oraz spadek liczby małych i średnich przedsiębiorstw wprowadzających innowacje. Według NIK na polskim rynku, złożonym głównie z małych i średnich przedsiębiorstw, brakuje zainteresowania wdrażaniem nowoczesnych technologii. Jest to konsekwencja słabej kondycji finansowej firm, chęci stosowania nieskomplikowanych technologii i obaw przed ryzykiem. Brakuje programu, którego zadaniem byłoby stworzenie systemu współpracy nauki i gospodarki. Obecnie wszystkie działania są rozproszone i prowadzone przez podmioty, które mają również inne zadania i cele. Być może miasto powinno potraktować krakowskie wyższe uczelnie jako podstawę wszelkich strategii. Wszak wzrost gospodarczy bierze się we współczesnym świecie z innowacyjności. Potencjał w Krakowie jest ogromny. Jeśli miasto wesprze nawiązywanie kontaktów pomiędzy uczelniami i krakowskim biznesem, to wszyscy na tym skorzystamy.

*wiceprzewodnicząca Rady Miasta Krakowa

G Ł O S D Z I E L N I C

Jesień to czas konkursów i integracji. Przynajmniej tak można wywnioskować, jeśli rzuci się okiem na to, co przygotowały dzielnice dla swoich mieszkańców. A przygotowały naprawdę wiele atrakcji.

Dzielnica II Grzegórzki

Grzegórzki seniorom

Radni Dzielnicy II Grzegórzki oraz Młodzieżowy Dom Kultury przy ul. Grunwaldzkiej 5 zorganizowali spotkanie integracyjne seniorów, które odbyło się w czwartek 24 października w świetlicy ogrodów działkowych przy ul. Francesca Nulla. Dni Seniora organizowane są od wielu lat na terenie Dzielnicy II. Jest to szczególna okazja, aby w sposób wyjątkowy uczcić seniorów. Obchody Dnia Seniora dają możliwość nie tylko uczestniczenia w dobrej zabawie, ale również rozmów i wspomnień, a przede wszystkim milego spędzenia czasu wolnego w gronie przyjaciół.

Dzielnica III Prądnik Czerwony

Konkurs o patronach ulic

Jerzego Bajana, Janusza Meissnera, Franciszka Żwirki i Stanisława Wigury, Mieszka I, Kazimierza Odnowiciela, Olgi Boznańskiej, Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej, Anieli Krzywoń, Tadeusza Kantora, Jana Sabały, Juraja Janosika, Klimka Bachledy, Jurka Bitschana – to tylko kilkanaście spośród kilkudziesięciu nazw ulic w Dzielnicy III Prądnik Czerwony. Codziennie przez niektóre z tych ulic przechodzimy, przejeżdżamy, załatwiamy przy nich swoje sprawy, przy niektórych mieszkamy, ale z reguły nie zastanawiamy się, kim byli i czym się zasłużyli ludzie z niebieskich lub białych tabliczek na murach, płotach i słupkach. Aby pomóc lepiej ich poznać, Rada Dzielnicy III wspólnie ze Śródmiejską Biblioteką Publiczną, Muzeum Historycznym Miasta Krakowa, Muzeum Lotnictwa Polskiego i Towarzystwem Prądnickim zorganizowała konkurs „Znani i nieznani patroni ulic Dzielnicy III Prądnik Czerwony”. Organizatorzy liczą, że młodzież szkolna i gimnazjalna – do której kierowany jest konkurs – w wersji plastycznej lub literackiej, obrazem, rzeźbą, makietą, wierszem lub prozą przedstawi wybranego przez siebie patrona ulicy, przypomni jego zasługi lub jego postać, często niestety już zapomnianą. Konkurs kończy się 14 listopada. – Dla autorów najlepszych i najciekawszych prac przewidzieliśmy atrakcyjne nagrody książkowe. Organizując zmagania konkursowe, chcieliśmy przyczynić się do pielęgnowania pamięci o tych zasłużonych dla Polski i Krakowa ludziach. A o tym, jak ważna jest sprawa kultywowania dziedzictwa kra-

kowskiego i narodowego, świadczy decyzja Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa Bogusława Kośmidera, który zgodził się objąć nasz konkurs swoim patronatem – mówi inicjator konkursu członek zarządu Dzielnicy III Mateusz Drożdż.

Dzielnica VIII Dębniki

Finał konkursu „Eko i My”

24 października w sali widowiskowej Centrum Kultury „Ruczaj” przy ul. Rostworowskiego 13 odbył się finał konkursu „Eko i My”, zorganizowany przez Radę i Zarząd Dzielnicy VIII i CK „Ruczaj”. W programie znalazły się: ogłoszenie wyników konkursu, otwarcie wystawy pokonkursowej „Wakacje w zdrowym stylu” oraz część artystyczna.

Dzielnica IX Łągowniki-Borek Fałęcki

Jesienne pikniki z radnymi

Jesień to dobry czas, by organizować spotkania integracyjne. Kluczowym słowem dla tych działań jest właśnie: „integracja”. Radni Dzielnicy IX uczestniczyli już w dwóch takich spotkaniach. 27 września odbył się jesienny piknik integracyjny w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 6, którego mottem przewodnim było hasło: „Poruszam się bezpiecznie”. Najmłodsze dzieci wraz z rodzicami, dziadkami i nauczycielami próbowały sprostać różnym wyzwaniom ruchu drogowego. Z kolei 1 października na stadionie KS „Borek” odbył się mecz piłkarski w ramach integracji środowisk, w którym również uczestniczyli radni dzielnicowi.

Dzielnica XIII Podgórze

Bookcrossing raczkuje na Podgórzu

Od października w siedzibie Domu Kultury „Podgórze” przy ul. Sokolskiej 13 można korzystać z nowej inicjatywy czytelniczej – Podgórskiej Szafy Bibliotecznej. Księgozbiór Podgórskiej Szafy Bibliotecznej uzupełniany jest przez mieszkańców Podgórza, którzy na zasadzie wymiany książek mogą skorzystać z dostępnych tytułów. Do wypożyczenia książek z Szafy nie potrzeba karty czytelnika ani formalnego zapisu. Wypożyczenie odbywa się w godzinach pracy Domu Kultury. Wymianą książek DK „Podgórze” nawiązuje do idei bookcrossingu, która powstała w Stanach Zjednoczonych, a w Polsce staje się coraz bardziej popularna. Polega ona na bezgotówkowej wymianie książek.

Dzielnica XIV Czyżyny

Bądź fit!

Od października wznowione zostały popularne wśród mieszkanki Czyżyn zajęcia fitness. Zajęcia odbywają się w trzech grupach i prowadzone są przez wykwalifikowane instruktorki. Zajęcia są bezpłatne dla mieszkanki dzielnicy XIV. Całość projektu zajęć sportowo-rekreacyjnych sfinansowana została z budżetu „czternastki”. Program zajęć dostosowany jest do możliwości uczestniczek, a odpowiednio dobrane grupy wiekowe pozwolą każdej z pań wziąć udział w zajęciach o odpowiedniej dynamice i intensywności ćwiczeń. – Mamy nadzieję, że podobnie jak w latach ubiegłych zajęcia fitness będą cieszyć się dużym zainteresowaniem – mówi Łukasz Cieślak, wiceprzewodniczący Rady i Zarządu Dzielnicy XIV. Partnerami projektu są Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 14 na os. Dywizjonu 303 nr 66 oraz Klub 303 Ośrodka Kultury Kraków–Nowa Huta.

foto: Mateusz Drożdż / UMK

Razem na rzecz dzieci

Otyłość wśród dzieci, złe odżywianie czy też wręcz niedożywienie oraz nowe formy zagrożeń, które czyhają na najmłodszych w sieci, to dziś największe problemy, z którymi mają do czynienia rodzice krakowskiej młodzieży. Co więcej, te zagrożenie są tak integralną częścią życia krakowskich rodzin, że często nawet nie są dostrzegane przez dorosłych.

Rafał Komarewicz*

Chciałbym wspólnie z Państwem zastanowić się, jak im przeciwdziałać, a co ważniejsze – jak wzbudzić świadomość wśród dorosłych i zachęcić ich do profilaktyki.

Dobry profilaktyczny program „Zdrowy Kraków” już nie wystarcza w obliczu nowych zagrożeń, jakie czyhają na najmłodszych. Głównym zagrożeniem ich rozwoju nie są już tylko narkotyki czy alkohol. Przeprowadzamy szereg programów, które zwiększają świadomość dzieci i rodziców w tej kwestii. O zagrożeniach związanych z alkoholizmem i narkomanią zostało już bardzo wiele powiedziane, zarówno przez władze miasta, jak i organizacje pozarządowe, w przeciwieństwie do z pozoru niegroźnych zagrożeń, takich jak brak ruchu, otyłość czy uzależnienia od komputera, gier lub portali społecznościowych. Niestety, żyjemy w czasach, kiedy rzeczywistość wirtualna coraz częściej zastępuje tę realną. To właśnie w sieci dzieci szukają autorytetów, znajomych i przyjaciół. W rzeczywistości wirtualnej spędzają swój wolny czas, jednak nie mają świadomości, że właśnie ta wirtualna rzeczywistość może ich bardzo skrzywdzić. Czy rodzice kontrolują, gdzie dziecko podróżuje w sieci? Niestety, w przeważającej większości wypadków dorośli nawet nie wiedzą, że ich nieletnia pociecha ma założone konto na portalu społecznościowym, a na nim znajomych z całej Polski. Ba, często rodzice podążając za modą, sami zakładają dzieciom konta na portalach społecznościowych czy publikują zdjęcia na własnych ogólnodostępnych profilach. Psycholodzy nie mają złudzeń: to działania niosące ze sobą masę zagrożeń.

Moderować działania dzieci w sieci

Chciałbym stworzyć w Krakowie pierwszy w Polsce zintegrowany system szkoleń i warsztatów, który nauczy dzieci i rodziców, jak korzystać z internetu i komputera; który pozwoli obronić nasze dzieci przed nałogami i zagrożeniami, jakie niesie ze sobą wirtualny świat. To właśnie my, dorośli powinniśmy nadzorować działania naszych pociech w sieci. Jednak żeby to się udało, potrzebna jest wiedza. Musimy odpowiedzieć sobie na najbardziej podstawowe pytania: ile czasu dziecko może spędzać w internecie, jak dalece możemy inwigilować działania w sieci, czy i na jak długo pozwalać na granie w gry komputerowe, których tak szeroką ofertę widzimy w niemal każdym sklepie.

Nowoczesne zagrożenia

W jaki sposób zatem powinniśmy budować tę świadomość? Jako radni musimy postawić na szeroko rozumianą profilaktykę, na warsztaty

Rafał Komarewicz

i szkolenia ze specjalistami, ale nie te klasyczne, których forma przekazu nie pozwala dotrzeć do dużej grupy rodziców. To jest nasz cel. To właśnie rolą pedagogów i psychologów, z którymi zamierzam współpracować przy tworzeniu zintegrowanego systemu przeciwdziałania nowym zagrożeniom wśród młodzieży, jest uświadamianie problemów i informowanie, gdzie szukać pomocy.

Specjalistyczna wiedza fachowców, którzy od lat zajmują się problemami związanymi z siecią i gramami komputerowymi, pozwoli nam opracować powszechnie dostępny program pomocy dla osób dotkniętych problemami nowoczesnego świata.

Musimy odpowiedzieć sobie na najbardziej podstawowe pytania: ile czasu dziecko może spędzać w internecie, jak dalece możemy inwigilować działania w sieci, czy i na jak długo pozwalać na granie w gry komputerowe.

Krakowska Akademia Zdrowia

Jednak nie tylko przed uzależnieniami czyhającymi w sieci współcześni rodzice muszą bronić swoje dzieci. Choroby cywilizacyjne, a wśród nich otyłość i nadwaga są również jednym z największych zagrożeń.

Otyłość kiedyś kojarzona była głównie z obywatelami USA, dziś również w Krakowie jest jednym z największych problemów wśród najmłodszych. Niestety wciąż, zwłaszcza wśród starszego pokolenia, pokutuje pogląd, że grube dziecko to zdrowe dziecko. To wielki błąd. Zła dieta u najmłodszych powoduje nie tylko problemy z zębami, lecz także nadwagę prowadzącą do wad postawy, zwiększającą ryzyko rozwinięcia się w wieku dorosłym chorób układu krążenia – nadciśnienia tętniczego, choroby niedokrwiennej serca oraz cukrzycy.

Nadwaga lub otyłość są również przyczyną problemów emocjonalnych i powodują wykluczenie społeczne dziecka z grupy rówieśników. Niestety rząd RP nie wspiera samorządów w działaniach na rzecz ochrony dzieci przed nowoczesnymi formami zagrożeń i uzależnień, dlatego zdecydowałem się powołać Krakowską Akademię Zdrowia, która zajmie się opracowaniem modelu nowoczesnej profilaktyki zdrowotnej dla najmłodszych. Chciałbym doprowadzić do poprawy komfortu życia rodzin, pomóc budować więzi rodzinne i i propagować zdrowy styl życia.

Zapraszam Państwa do dyskusji, dzielenia się swoimi doświadczeniami i alarmowania o istniejących zagrożeniach i potrzebach. Kontakt: rafal.komarewicz@radnymiaasta.pl; www.facebook.com/rafal.komarewicz.

*radny miasta Krakowa, stomatolog, przedsiębiorca, zasiada m.in. w Komisji Zdrowia i Profilaktyki oraz Uzdrowiskowej

O niejakim Poniatowskim...

Szymon Aszkenazy, autor książki „Książę Józef Poniatowski” tak opisuje ostatnie chwile księcia: „Ociekał krwią, był już zapewne śmiertelnie ranny, śmierć miał w spojrzeniu i wyrazie; ale na ponawiane błagania towarzyszków nie odpowiadał już wcale, tylko coś z gniewnem uniesieniem mówił o Polsce i honorze. Wtem, na widok nadbiegającej nieprzyjacielskiej piechoty porwał się raptem sił ostatkiem i skoczył z koniem do Elstery. Tu ostatnią kulę odbiera w lewą pierś. Przeszyty na wylot, osuwa się z konia i po krótkim pasowaniu się – znika pod wodą”.

fot. Wiesław Majka / UMK

Józefowi Poniatowskiemu została poświęcona wystawa w Pałacu Krzysztoforów „W nurtach historii. W 200. rocznicę śmierci Józefa Poniatowskiego”

Michał Kozioł

Jednak nie tylko profesor Szymon Aszkenazy – którego nagrobek na warszawskim cmentarzu żydowskim przy ul. Okopowej zdobią słowa „Walczył o Polskę niepodległą – służył wyzwolonej” – pisał o śmierci ks. Józefa. Niedawno, bo 8 października, podczas uroczystej inauguracji wystawy poświęconej księciu Józefowi Prezydent Miasta Krakowa przypomniał, że ktoś kiedyś napisał o „niejakim Poniatowskim, bawidamku i oczajduszy, który prawdopodobnie po pijanemu utopił się w Elsterze, wydając przy tym kabotyńskie okrzyki”. Prezydent słusznie postąpił, nie wymieniając nazwiska autora zacytowanych wyżej słów. Zdecydowanie nie warto robić reklamy osobnikom tego pokroju. Zastanawiające jest jednak, co skłoniło „paszkwilanta” (określenie dziś zupełnie zapomniane, choć gatunek ten rozplenił się u nas szeroko; nota bene w myśl kodeksu honorowego paszkwilant oraz redaktor pisemka paszkwilowego z samej swo-

jej natury są ludźmi niehonorowymi, a przez to absolutnie niezdolnymi do dawania satysfakcji honorowej) do wygłaszania takiej opinii?

Nieśmiertelny bohater

Książę Józef Poniatowski już za życia cieszył się wśród Polaków ogromną popularnością. Osiągnęła ona swoje apogeum w 1809 r., kiedy to po wyzwoleniu Krakowa zatrzymał się na kilka miesięcy w oswoobodzonym spod austriackiej władzy mieście. Czas ten wykorzystał jednak nie tylko na zabawy, ale na organizowanie i ćwiczenie wojska. Śmierć poniesiona na polu bitwy w wieku pięćdziesięciu lat uczyniła księcia Józefa nieśmiertelnym, otaczanym wielką czcią bohaterem narodowym. Pogrzebowi na Wawelu towarzyszyły patriotyczne manifestacje. Już w 1816 r. powstał komitet budowy pomnika księcia Józefa, na czele którego stanął książę Adam Czartoryski. Wykonanie monumentu bohatera narodowego powierzono duńskiemu rzeźbiarzowi Bertelowi Thorvaldsenowi.

W wielu polskich domach przez dziesięciolecia wisiały na ścianach oleodruki, często reprodukcje obrazów Horacego Verneta i Januarego Suchodolskiego, przedstawiające śmierć księcia Józefa w Elsterze. Jeszcze dziś, chodząc ulicami Krakowa, można zobaczyć na elewacjach kamienic często już słabo czytelne stiukowe lub sgrafitowe konterfekty księcia. Pisali o bohaterze narodowym różni polscy poeci i prozaicy, m.in.: Kazimierz Brodziński, Jan Dobraczyński, Wacław Gąsiorowski, Józef Ignacy Kraszewski, Tadeusz Miciński, Franciszek Morawski, Julian Ursyn Niemcewicz, Wincenty Pol, Walery Przyborowski, Kazimierz Tetmajer oraz Stefan Żeromski.

50 lat po bitwie...

Okazją do przypomnienia bohaterskiego życia i bohaterskiej śmierci były kolejne jubileusze. 50. rocznica śmierci księcia Józefa Poniatowskiego wypadła w 1863 r. Nie był to czas sprzyjający rocznicowym uroczystościom. W zaborze rosyjskim trwało powstanie. O rocznicy jednak nie zapomniano. Krakowski dziennik „Czas” – jeszcze nie tak bardzo, jak będzie za kilka lat, konserwatywny i popierający powstańczą walkę – pisał wówczas: „Nad brzegami Elstery wznosi się skromny pomnik jednego z wodzów polskich, co nie przeżył kłęski tej bitwy, a dzisiaj po upływie pół wieku, jeszcze Francja nie spłaciła długu zaciągniętego u Polski, chociaż potomek imienia i tytułu Cesarza miał już nieraz sposobność i dziś ma takową jeszcze, aby błędy poprzednika swego naprawić, a dług przezeń zaciągnięty zwrócić”. Pisząc o „długu”, jaki cesarz Napoleon zaciągnął wobec Polaków, „Czas” podkreślał, że „odstąpili go ci, których on podźwignął z nicności, i którym trony zbudował; sami tylko Polacy dotrwali mu w nieszczęściu, a jak własnymi pierściami zasłaniałi odwrót jego z północy, tak i pod Lipskiem kładli życie swoje, by upadającą jego wielkość podtrzymać”. Smutną była dla krakowian 50. rocznica bitwy pod Lipskiem. Za nieodległą rosyjską granicą szalał terror. Powstanie, które zmieniło się w jałową „demonstrację zbrojną”, mającą zachęcić europejskie mocarstwa – a przede wszystkim Napoleona III – do zbrojnej interwencji, chyliło się ku upadkowi. Austria już dawno przestała być neutralna. Działając w interesie obcego państwa, uwięziła przeszło dwa tysiące własnych obywateli. Fakt ten poseł Mikołaj Zyblikiewicz, przyszły prezydent Krakowa, przedstawił w wiedeńskim parlamencie jako wydarzenie bezprecedensowe, nieznanne dotychczas w historii.

Leo w setną rocznicę

Pięćdziesiąt lat później Kraków mógł już godnie obchodzić 100. rocznicę tragicznej bitwy pod Lipskiem. Kraj miał przecież autonomię, a miasto było nieoficjalną stolicą polskiej irredenty. Wojna z Rosją, która – wbrew nadziejom Pola-

ków – nie wybuchła w 1863 r., teraz wisiała na włosku. Poległego pod Lipskiem księcia Józefa uczczono m.in. pochodem, który zakończył się na Wawelu. Na stopniach katedry przemawiał prezydent Juliusz Leo. Przypominając, że Poniatowski spoczął w wawelskiej krypcie, wypowiedział następujące słowa: „I Kraków strzeże tych prochów, jak strzeże prochów drugiego naszego bohatera narodowego z tego okresu. Trzeba nam tych prochów, bo one żyją, są świadectwem dla wszystkich i wobec wszystkich, że naród nasz umie cenić swoich bohaterów i tych, którzy są uosobieniem idei poświęcenia, a zarazem są potrzebne, bo są krynicą ożywczą i zbawczą, z których czerpiemy otuchę i wiarę, że będzie lepiej. Z tą otuchą i wiarą obchodzimy dzisiaj setną rocznicę”. Najbardziej widowym wyrazem owej nadziei były manewry „żołnierzy narodowych z różnych miejscowości zachodniej Galicji”, czyli członków Sokolich Drużyn Polowych, Strzelca, Drużyn Strzeleckich oraz Drużyn Bartoszkowych. Do Krakowa przybyło bowiem przeszło pięć tysięcy umundurowanych i uzbrojonych młodych ludzi. Władze miasta zapewniły im zakwaterowanie w szkołach i innych miejskich gmachach. Sokolicy, których było ponad trzy tysiące, podzie-

leni na dwie grupy, „kobierzyńską” i „podgórską”, odbyły ćwiczenia pomiędzy Kobierzynem a Bonarką. Celem ćwiczeń było zajęcie wzgórza 255, czyli Piaskowej Skały w Borku Fałęckim. Zwycięstwo odniosło ugrupowanie „kobierzyńskie”. Walczącym sokołom towarzyszyły „patrole sanitarne skautów oraz oddział samarytanek pod dowództwem dra Staszewskiego”, które nie miały zbyt wiele do roboty. Strzelcy ćwiczyli na polach Czarnej Wsi. Krakowski dziennik „Głos Narodu”, choć zdecydowanie bardziej sympatyzował z sokołami, to jednak i strzelcom nie szczędził pochwał, tak oto opisując ich wyczyny: „Rozbiegł się łańcuch ludzi błyskawicznie. Zazgrzytały w sprawnych i już naprawdę żołnierskich dłoniach karabiny. Palba zabrzmiała na całej linii”.

Wszystko to działo się w cesarsko-królewskiej Galicji, nie mogło więc podczas uroczystości zabraknąć typowo galicyjskiego akcentu humorystycznego. Wśród licznie przybyłych na uroczystość gości był także książę Seweryn Czetwertyński, prezes działającego w Królestwie Kongresowym Towarzystwa Rolniczego. Ów dostojny gość wioził wieniec uwity z polnych kwiatów zebranych pod Raszymem, gdzie w 1809 r. dowodzone przez księcia Józefa

Poniatowskiego Wojsko Polskie stoczyło bitwę z Austriakami. Na galicyjskiej granicy zażądano od księcia opłaty w wysokości 50 koron. Rzecz jasna nie oclono polnych kwiatków, ale jedwabne szarfy, traktując je jak cenną tkaninę. Po długich pertraktacjach udało się księciu Czetwertyńskiemu wytargować znaczną obniżkę cła. Krakowska prasa, komentując to wydarzenie, apelowała do władz, aby te „pouczyły na przyszłość celników, że podobna »sumienność« jest kompromitująca i zbyt duża oraz bardzo niepochlebne świadectwo wydaje o ich inteligencji”.

W 1963 r. 150. rocznica bitwy pod Lipskiem przeszła prawie niezauważona. Kilkanaście dni wcześniej obchodzono uroczystości 20. rocznicę bitwy pod Lenino i to wydarzenia zdominowało październik sprzed półwiecza. Natomiast z okazji tegorocznej, 200. rocznicy bitwy pod Lipskiem ukazał się komunikat Polskiej Agencji Prasowej, w którym można było przeczytać, że „Poniatowski został prawdopodobnie omyłkowo zastrzelony przez żołnierzy z szeregów armii napoleońskiej podczas odwrotu armii przez rzekę Elsterę na rozkaz Napoleona”.

Kalendarium krakowskie

6 listopada

1910 – w płaszowskim stawie znaleziono zwłoki druciarza Adama Kopcia, zachodzi podejrzenie, że denat padł ofiarą morderstwa.

7 listopada

1914 – umiera Leon Stępowski, aktor i reżyser, pierwowzór Starego Aktora w „Wyzwoleniu” Stanisława Wyspiańskiego.

8 listopada

1910 – prasa donosi o aresztowaniu działającej na Kazimierzu szajki kieszonkowców. Policja zatrzymała trzech młodych ludzi. Są to Psachie Glasman, Abraham Schnerier oraz Hirsz Liebsch.

9 listopada

1910 – w jednym z krakowskich hoteli policja zatrzymuje szansonistkę Orłowską oraz towarzyszącą jej szesnastoletnią uciekinierkę z domu panny Wójcikównę rodem ze Lwowa. Artystka Orłowska trafiła do św. Michała. Uciekinierka do czasu przybycia rodziców pozostanie w areszcie Pod Telegrafem.

10 listopada

1910 – na Rynku Głównym policja zatrzymuje trzech kieszonkowców. Najmłodszy z nich Mikołaj Jarosz liczy 14 lat.

12 listopada

1910 – w „Czasie” ukazuje się notatka zatytułowana „Napad na dom rabina”. Napadu dokonała grupa kilkudziesięciu chłopców rodem z Kazimierza. Inicjatorem tej akcji był kupiec Szyja Rosengarten, od dłuższego czasu skonfliktowany z rabinem Markusem Reichenbergiem. Policja przepłoszyła napastników oraz aresztowała Rosengartena i pomocnika handlowego Wolfa Kleina.

15 listopada

1724 – umiera Franciszka Szembekówna, wiozyczka, przełożona krakowskiego klasztoru, znana nie tylko z energicznego zarządzania zgromadzeniem i jego majątkiem, lecz także z uzdolnień plastycznych, m.in. własnoręcznie wyrzeźbiła oraz pozłociła jeden z ołtarzy.

16 listopada

1910 – prasa donosi o zatrzymaniu groźnego zbiega z zakładu w Kulparkowie. Ów prawdziwy czy też rzekomy obłąkany nazwiskiem Śliwiński w drodze ze Lwowa do Krakowa potrafił obrabować w Brzesku sklep jubilerski.

17 listopada

1895 – restauracja pana Wójcickiego w Hotelu Pollera oferuje jako desery: jabłka w szlafrokach, galaretkę ananasową, kluski kujawskie, owoce, sery oraz kawę.

18 listopada

1865 – ogłoszono dekret cesarza Franciszka Józefa I o amnestii dla wszystkich więźniów politycznych.

19 listopada

1905 – na wiecu socjalistycznym, jaki odbywa się w ujeżdżalni przy ul. Rajskiej, zabiera głos pani profesorowa Bujwidowa. Jeżeli wierzyć konserwatywnemu „Czasowi”, wystąpienie to było „nowością, która urozmaiciła stereotypowy przebieg zgromadzenia”.

Właściciele i administratorzy budynków

„Zwierzę, jako istota żyjąca, zdolna do odczuwania cierpienia, nie jest rzeczą. Człowiek jest mu winien poszanowanie, ochronę i opiekę” [art. 1 ust. 1 Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt]. Okres zimowy jest dla wolno żyjących kotów szczególnie niebezpieczną i trudną porą roku. W tym cza-

sie potrzebują pomocy i opieki człowieka najbardziej. Zwracamy się zatem z wielką prośbą o otwarcie (uchylenie) w okresie zimy części okienek w piwnicach czy też innych pomieszczeniach gospodarczych w sposób pozwalający dzikim kotom znaleźć schronienie przed zimmem i mrozem.

Przetargi na sprzedaż nieruchomości organizowane w listopadzie i grudniu 2013 r.

Szczegółowe informacje odnośnie do nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży w trybie przetargu (wraz z mapą lokalizacji) można uzyskać w Wydziale Skarbu Miasta ul. Kasprzowicza 29, nr tel. 12 616-98-08, 12 616-98-09

oraz na stronie: www.bip.krakow.pl (Finanse i Mienie/Nieruchomości Miasta Krakowa/Przetargi na Nieruchomości). Aktualna oferta nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży:

Położenie nieruchomości	Nr działki	Powierzchnia w ha	Obręb	Cena wywoławcza	Kwota Wadium Płatne do dnia	Data i godzina przetargu
ul. Dietla 62 Strych do adaptacji o pow. uż. 142,98 m kw.	132/1000 cz 100	0,0438	3 Ś	240 900,00	24 500,00 20.11.2013	26.11.2013 godz. 9.00
ul. Tyniecka dec. wz pod budowę małego budynku handlowego z wydzieloną pracownią	38/6	0,0816	6 P	142 000,00	14 500,00 20.11.2013	26.11.2013 godz. 9.30
ul. Zarzyckiego dec. wz pod budowę domu jednorod.	57	0,0352	103 P	38 000,00	4 000,00 20.11.2013	26.11.2013 godz. 10.00
ul. Laskowa dec. wz pod budowę domu jednorod.	283/3 1 ½ cz. dz. 283/4	0,1431	56 P	167 000,00	17 000,00 20.11.2013	26.11.2013 godz. 10.30
ul. Kolejowa MPZP „Trasa Nowopłaszowska” zabudowa mieszk. jednorod. (1/2MN)	166/6 166/8	0,0562	53P	82 000,00	8 500,00 20.11.2013	26.11.2013 godz. 11.00
ul. Modrzewiowa/ Świerkowa MPZP „Wola Justowska - Modrzewiowa” zab. mieszk. jednorod.	229/8, 259/13 229/9, 259/14 229/10, 259/15	0,1397 0,1396 0,1535	9 K	871 510,00 870 890,00 957 601,00	44 000,00 44 000,00 48 000,00 4.12.2013	10.12.2013 godz. 9.00
ul. Powstania Styczniowego dec. wz budynki mieszk. jednorod. z garażami	85/10 85/18	0,0852 0,0910	53 K	421 000,00 457 000,00	22 000,00 23 000,00 4.12.2013	10.12.2013 godz. 10.00

my

KRK

krakow.pl/mykrk

**OFICJALNA
APLIKACJA
MOBILNA**

TWÓJ DARMOWY PRZEWODNIK

Agencja Rozwoju Miasta SA

ul. Floriańska 31
31-019 Kraków
tel. 12 429-25-13
faks 12 429-10-40

Biuro ds. Ochrony Zdrowia

al. Powstania Warszawskiego 10
31-549 Kraków
tel. 12 616-94-96
faks 12 616-94-86

Wydział Informacji, Turystyki, i Promocji Miasta

pl. Wszystkich Świętych 3-4
31-004 Kraków
tel. 12 616-60-52
faks 12 616-60-56

Biuro Funduszy Europejskich

ul. św. Krzyża 1
31-028 Kraków
tel. 12 616-19-57
faks 12 616-19-58

Wydział Gospodarki Komunalnej

os. Zgody 2
31-949 Kraków
tel. 12 616-88-18
faks 12 616-88-01

Biuro Kontroli Wewnętrznej

ul. Bracka 10
31-005 Kraków
tel. 12 616-19-36
faks 12 616-19-37

Biuro Planowania Przestrzennego

ul. Józefa Sarego 4
31-047 Kraków
tel. 12 616-85-42,
12 616-85-26
faks 12 616-85-43

informacja dot. planów i studium:

tel. 12 616-85-02

Biuro Skarbnika

pl. Wszystkich Świętych 3-4
31-004 Kraków
tel. 12 616-13-20
faks 12 616-13-38

Grodzki Urząd Pracy

ul. Wąwozowa 34
31-752 Kraków
tel. 12 686-80-00
faks 12 645-12-70
Informacja 12 686-81-22,
12 686-81-23

Kancelaria Prezydenta

pl. Wszystkich Świętych 3-4
31-004 Kraków
tel. 12 616-13-85
faks 12 616-17-07

Kancelaria Rady Miasta i Dzielnic Krakowa

pl. Wszystkich Świętych 3-4
31-004 Kraków
tel. 12 616-14-03
faks 12 616-17-02

Krakowskie Biuro Festiwalowe

ul. Olszańska 7, 31-513 Kraków
tel. 12 424-96-50
faks 12 424-96-52
www.biurofestiwalowe.pl

Krakowski Holding Komunalny SA

ul. J. Brożka 3
30-347 Kraków
tel. 12 269-15-05
faks 12 269-15-10
www.khk.krakow.pl

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

ul. Józefińska 14
30-529 Kraków
tel. 12 616-54-27
faks 12 616-54-28
www.mops.krakow.pl

Miejskie Przedsiębiorstwo

Energetyki Ciepłej SA
al. Jana Pawła II 188
30-969 Kraków
tel. 12 646-55-33,
646-52-99, 297-55-33,
297-52-99
pogotowie techniczne
tel. interwencyjny: 993
tel. 12 644-18-72
www.mpec.krakow.pl

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne SA

ul. J. Brożka 3
30-347 Kraków
tel. interwencyjny: 192-85
tel. 12 254-13-00 do 04
faks 12 254-14-91
Informacja: 191-50
www.mpk.krakow.pl

Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Spółka z o.o.

ul. Nowohucka 1
31-580 Kraków
tel. 12 646-22-22
faks 12 646-23-50
Biuro Obsługi Klienta
tel. 12 646-22-22
www.mpo.krakow.pl

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji SA

ul. Senatorska 1
30-106 Kraków
centrala: 12 424-23-00
tel. alarmowy: 994
Biuro Obsługi Klienta:
zgłoszenia o stanie wodomierza:
tel. 12 424-24-37, 424-24-38,
424-24-87
www.mpwik.krakow.pl

Miejski Rzecznik Konsumentów

al. Powstania Warszawskiego 10
31-549 Kraków
tel. 12 616-93-70, 616-93-48

Punkty Informacji Miejskiej InfoKraków

Pawilon Wyspiańskiego
pl. Wszystkich Świętych 2
czynny codziennie:
w godz. 9.00–17.00
tel. 12 616-18-86

Międzynarodowy Port Lotniczy

w Balicach
ul. kpt. M. Medweckiego 1
32-083 Balice
czynny codziennie
w godz. 9.00–19.00
tel. 12 285-53-41

ul. Szpitalna 25, 31-024 Kraków

czynny codziennie
w godz. 9.00–17.00
tel. 12 432-01-10

ul. św. Jana 2, 31-018 Kraków

czynny codziennie w godz.
9.00–18.00
tel. 12 421-7787

ul. Józefa 7, 31-056 Kraków

czynny codziennie w godz.
9.00–17.00
tel. 12 422-04-71

Sukiennice, Rynek Główny 1-3,

31-042 Kraków
czynny codziennie
w godz. 9.00–19.00
tel. 12 433-73-10

ul. Powiśle 11, 31-101 Kraków

czynny codziennie
w godz. 9.00–19.00
tel. 0513 099 688

Straż Miejska Miasta Krakowa

ul. Dobrego Pasterza 116
31-416 Kraków
tel. 12 411-00-45
faks 12 413-88-29
telefon alarmowy: 986
www.strazmiejska.krakow.pl

Urząd Stanu Cywilnego

ul. Lubelska 27, 30-003 Kraków
tel. 12 616-55-15
faks 12 616-55-20

Wydział Architektury i Urbanistyki

Rynek Podgórski 1
30-533 Kraków
tel. 12 616-80-34
faks 12 616-80-36

Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego

os. Zgody 2
31-949 Kraków
tel. 12 616-89-54
faks 12 616-89-61

Wydział Budżetu Miasta

pl. Wszystkich Świętych 3-4
31-004 Kraków
tel. 12 616-15-49, 616-17-28
faks 12 616-15-17

Wydział Edukacji

ul. Stachowicza 18
30-103 Kraków
tel. 12 616-52-00
faks 12 616-52-01

Wydział Ewidencji Pojazdów i Kierowców

rejestracja pojazdów dla
dzielnic I–VII
al. Powstania Warszawskiego 10
31-549 Kraków
tel. 12 616-91-05

rejestracja pojazdów dla
dzielnic VIII–XIII
ul. Wielicka 28A, 30-552 Kraków
tel. 12 616-57-56

rejestracja pojazdów dla
dzielnic XIV–XVIII
os. Zgody 2, 31-949 Kraków
tel. 12 616-87-45

Referat praw jazdy
al. Powstania Warszawskiego 10,
31-549 Kraków
tel. 12 616-91-06, 616-91-07

Referat Transportu
i Działalności Regulowanej
al. Powstania Warszawskiego 10,
31-549 Kraków
tel. 12 616-93-55

Wydział Finansowy

pl. Wszystkich Świętych 3-4
31-004 Kraków
tel. 12 616-13-18, 616-17-27
faks 12 616-13-11

Wydział Geodezji

ul. Grunwaldzka 8
31-526 Kraków
tel. 12 616-96-21
faks 12 616-96-24

Wydział Informatyki

pl. Wszystkich Świętych 3-4
31-004 Kraków
tel. 12 616-12-45
faks 12 616-15-71

Wydział Inwestycji

ul. Wielopole 17a
31-072 Kraków
tel. 12 616-84-14
faks 12 616-84-18

Wydział Kształtowania Środowiska

os. Zgody 2
31-949 Kraków
tel. 12 616-88-93, 616-88-92
faks 12 616-88-91

Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego

pl. Wszystkich Świętych 11
31-004 Kraków
tel. 12 616-19-22
faks 12 616-19-23

Wydział Mieszkalnictwa

ul. Wielopole 17a
31-072 Kraków
tel. 12 616-82-41, 616-82-42
faks 12 616-82-43

Wydział Obsługi Urzędu

pl. Wszystkich Świętych 3-4
31-004 Kraków
tel. 12 616-15-02
faks 12 616-12-02

Wydział Organizacji i Nadzoru

pl. Wszystkich Świętych 3-4
31-004 Kraków
tel. 12 616-12-11
faks 12 616-14-44

Wydział Podatków i Opłat

al. Powstania Warszawskiego 10
31-549 Kraków
tel. 12 616-92-95
faks 12 616-92-19

Wydział Skarbu Miasta

ul. Kasprowicza 29
31-523 Kraków
tel. 12 616-98-44, 616-98-45
faks 12 616-98-46, 616-98-42

Wydział Spraw Administracyjnych

al. Powstania Warszawskiego 10
31-549 Kraków
Referat Ewidencji Ludności
i Dowodów Osobistych dla
dzielnic I–VII
ewidencja ludności:
tel. 12 616-93-32
dowody osobiste:
tel. 12 616-92-86
Referat Postępowań
Meldunkowych
tel. 12 616-93-45
Referat Handlu i Usług
tel. 12 616-93-14
Referat Obrotu Napojami
Alkoholowymi
tel. 12 616-93-05

ul. Wielicka 28 A
30-552 Kraków
Referat Ewidencji Ludności
i Dowodów Osobistych
dla dzielnic VIII–XIII
tel. 12 616-56-80
faks 12 616-56-81
ewidencja ludności:
tel. 12 616-56-85
dowody osobiste:
tel. 12 616-57-10
Biuro Rzeczy Znalezionych:
tel. 12 616-57-13
Oddział Obsługi Przedsiębiorcy
informacja:
tel. 12 616-56-17
faks 12 616-56-20

ul. Walerego Sławka 10
30-633 Kraków
tel. 12 616-63-00
faks 12 616-63-01

os. Zgody 2
31-949 Kraków
Referat Ewidencji Ludności
i Dowodów Osobistych dla
dzielnic XIV–XVIII
tel. 12 616-87-23
faks 12 616-87-24

ewidencja ludności:
tel. 12 616-87-35
dowody osobiste:
tel. 12 616-87-20
stanowiska ds. wojskowych
tel. 12 616-94-18

Wydział Sportu

al. Powstania Warszawskiego 10
31-549 Kraków
tel. 12 616-96-11
faks 12 616-95-25

Wydział Rozwoju Miasta

pl. Wszystkich Świętych 3-4
31-004 Kraków
tel. 12 616-15-48
faks 12 616-17-17

Wydział Spraw Społecznych

ul. Stachowicza 18
30-103 Kraków
tel. 12 616-50-23
faks 12 616-50-37

Zespół Audytu Wewnętrznego

pl. Wszystkich Świętych 3-4
31-004 Kraków
tel. 12 616-12-18
faks 12 616-17-46

Zarząd Budynków Komunalnych

os. Złotej Jesieni 14
31-828 Kraków
tel. 12 616-61-27, 616-61-28
faks 12 616-61-29

Zarząd Cmentarzy Komunalnych w Krakowie

ul. Rakowicka 26
31-510 Kraków
tel. 12 619-99-91
faks 12 619-99-90

Zarząd Infrastruktury Komunalnej i Transportu w Krakowie

ul. Centralna 53
31-586 Kraków
tel. 12 616-70-00
faks 12 616-74-17

Zarząd Infrastruktury Sportowej w Krakowie

ul. Walerego Sławka 10
30-633 Kraków
tel. 12 616-63-00
faks 12 616-63-01

+ Całodobowy Telefon
Informacji Medycznej
tel. 12 661-22-40

13.11.2013 r. | godz. 20:00 | OPERA KRAKOWSKA

MOŹDŻER³ DANIELSSON² FRESCO¹ POLSKA

outside music

Organizator: **Śródmiejski Ośrodek Kultury w Krakowie,**
Agencja Muzyczna TOMLA

Koordinacja projektu: **Monika Dudek, Tomasz Lato, Łukasz Lech**

Bilety: 90, 130 i 150 PLN

Punkty sprzedaży:

Śródmiejski Ośrodek Kultury, ul. Mikołajska 2, tel.: 12 421 19 55 w. 15 i 24
rezerwacje: bilety.sok@poczta.fm

INFO Kraków, ul. św. Jana 2, tel.: 12 421 77 87

Filmotechnika Pasaż Bielaka, Rynek Główny 9, tel.: 12 421 23 43

www.ebilet.pl